

ŁĄCZNIK

BIBLIJNY

Nr 1 (67) 2016

Kwartalnik wydawany przez Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego

-
- Mesjasz na kartach Pisma Świętego
 - Jak wyznaczyć i obchodzić święta ustanowione przez Boga?
 - Adonaj i adoni w Psalmie 110
 - Bóg i prawa przyrody

ŁĄCZNIK BIBLIJNY

Biblijny kwartalnik wydawany przez
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego

Nr 1 (67) 2016

„Zborom Bożym, poświęconym w Chrystusie Jezusie, powołanym świętym, wraz ze wszystkimi, którzy wzywają Pana naszego Jezusa Chrystusa na każdym miejscu, ich i naszym: Łaska wam i pokój od Boga, Ojca naszego, i Pana Jezusa Chrystusa” (1 Kor. 1,2-3).

Ustanowienie Wieczery Pańskiej

„A gdy nadeszła pora, zajął miejsce u stołu i apostołowie z Nim. Wtedy rzekł do nich: »Gorąco pragnąłem spożyć tę Paschę z wami, zanim będę cierpiał. Albowiem powiadam wam: Już jej spożywać nie będę, aż się spełni w Królestwie Bożym«. Potem wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie rzekł: »Weźcie go i podzielcie między siebie; albowiem powiadam wam: odtąd nie będę już pił z owocu winnego krzewu, aż przyjdzie Królestwo Boże«. Następnie wziął chleb, odmówiwszy dziękczynienie połamał go i podał mówiąc: »To jest ciało moje, które za was będzie wydane: to czyńcie na moją pamiątkę«. Tak samo i kielich po wieczerzy, mówiąc: »Ten kielich to nowe przymierze we krwi mojej, która za was będzie wylana. Lecz oto ręka mojego zdrajcy jest ze mną na stole. Wprawdzie Syn Człowieczy odchodzi według tego, jak jest postanowione, lecz biada temu człowiekowi, przez którego będzie wydany«. A oni zaczęli wypytywać jeden drugiego, kto by mógł spośród nich to uczynić” (Łk. 22,14-23 BT).

W tym roku Wieczera Pańska (Pascha) przypada w dniu 22.04.2016 r. po zachodzie słońca ok. 19:50. Zgromadzenia rozpoczną się już o 18:30.

Redakcja: Bolesław Parma, Emil Stekla, Rafał Kowalewski, Jan Smyk

Kontakt: e-mail: boleslaw.parma@gmail.com nr tel. 661 316 897;

44-300 Wodzisław Śl. skr. poczt. 35, strona internetowa: www.zboryboze.pl

Nasz kwartalnik jest bezpłatny.

Dobrowolne ofiary można wpłacać na nasze konto bankowe:

Zbory Boże ChDS, ING Bank Śląski, nr.: **48 1050 1070 1000 0090 3049 4869**

CHRYSTOLOGIA

Mesjasz na kartach Pisma Świętego

„Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy nie zginął, ale miał żywot wieczny. Bo nie posłał Bóg Syna na świat, aby sądził świat, lecz aby świat był przez niego zbawiony” (Jan 3,16-17).

W powyższych dwóch wersetach czytamy nie tylko o Bogu, który umiłował świat (ludzi), ale także o jednorodzonym Synu oraz ludziach, którzy Weń wierzą, aby nie zginąć, ale mieć żywot wieczny. Werset 17 mówi zaś dobitnie, że Bóg nie posłał swego Syna na świat, aby go sądził, lecz aby świat był przez niego zbawiony. Warto się zatem zastanowić, jaką rolę ma do spełnienia jednorodzony Syn w zbawieniu świata? O jakie zbawienie chodzi oraz o jakim zginieniu mowa?

Cofnijmy się do początku Biblii, gdzie czytamy, że Bóg stworzył niebo i ziemię, i wszystko co ją wypełnia (łącznie z ludźmi):

„I stworzył Bóg człowieka na obraz swój. Na obraz Boga stworzył go. Jako mężczyznę i niewiastę stworzył ich. I błogosławił im Bóg i rzekł do nich Bóg: Rozradzajcie się i rozmnażajcie się, i napełniajcie ziemię, i czyńcie ją sobie poddaną; panujcie nad rybami morskimi, nad ptactwem niebios, i nad wszelkimi zwierzętami które się poruszają po ziemi” (1 Moj. 1,27-28).

Jak widać, z wersetów tych dowiadujemy się o pochodzeniu i o pozycji człowieka. Stworzony przez Boga człowiek na Jego obraz, otrzymał więc prawo panowania nad rybami morskimi, ptactwem niebios i nad wszelkimi zwierzętami. Został zatem bardzo uprzywilejowany, ale jednocześnie obciążony wielką odpowiedzialnością. Czytamy bowiem, że *„zasadziwszy ogród w Eden na wschodzie, Jahwe Bóg umieścił tam człowieka, którego ulepił. Jahwe Bóg wziął zatem człowieka i umieścił go w ogrodzie Eden, aby uprawiał go i doglądał. A przy tym Jahwe Bóg dał człowiekowi taki rozkaz: »Z wszelkiego drzewa tego ogrodu możesz spożywać według upodobania; ale z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść, bo gdy z niego spożyjesz, niechybnie umrzesz«” (1 Moj. 2,8.15 – 17 BT).*

Wyraźnie czytamy więc o ostrzeżeniu człowieka przed śmiercią. Ale Bóg nie tylko ostrzegł człowieka, ale także nakazał mu, aby nie jadł z drzewa poznania dobra i zła. Mówi: „(...) *nie wolno ci jeść z niego, jeżeli zjesz z niego na pewno umrzesz*”.

Niestety już w następnym rozdziale czytamy, że człowiek zjadł ten owoc i stał się nagi. Oto ten fragment:

„A wąż był najbardziej przebiegły ze wszystkich zwierząt polnych, które Jahwe Bóg stworzył. On to rzekł do niewiasty: »Czy to prawda, że Bóg powiedział: Nie jedzcie owoców ze wszystkich drzew tego ogrodu?« Niewiasta odpowiedziała wężowi: »Owoce z drzew tego ogrodu jeść możemy, tylko o owocach z drzewa, które jest w środku ogrodu, Bóg powiedział: Nie wolno wam jeść z niego, a nawet go dotykać, abyście nie pomarli«. Wtedy rzekł wąż do niewiasty: »Na pewno nie umrzecie! Ale wie Bóg, że gdy spożyjecie owoc z tego drzewa, otworzą się wam oczy i tak jak Bóg będziecie znali dobro i zło«. Wtedy niewiasta spostrzegła, że drzewo to ma owoce dobre do jedzenia, że jest ono rozkoszą dla oczu i że owoce tego drzewa nadają się do zdobycia wiedzy. Zerwała zatem z niego owoc, skosztowała i dała swemu mężowi, który był z nią; a on zjadł. A wtedy otworzyły się im obojgu oczy i poznali, że są nady; spleli więc gałązki figowe i zrobili sobie przepaski” (1 Moj. 3,1–7 BT).

Nagość, to oczywiście brak odzienia. Czytamy więc, że nasi prarodzice próbowali okryć się sami – przepaskami z liści figowych. Bóg jednak miał i nadal ma inne rozwiązanie tego problemu. *„I uczynił Bóg Adamowi i jego żonie odzienie ze skór, i przyodział ich” (1 Moj. 3,21).*

Warto jednak zastanowić się, co oznacza owa nagość - co przepaska z liści figowych, a co odzienie ze skór. Otóż według Biblii nagość, to brak Bożej obecności – Bożego tchnienia (ducha), bo ludzie stali się bezbożnymi. Z tym zaś wiąże się brak miłości, radości, pokoju, cierpliwości, łagodności, itd. Taki stan człowieka Biblia nazywa upadłym, grzesznym, złym, „starym człowiekiem”. A w Ewangelii Mateusza człowiek w tym stanie przyrównany został do złego drzewa, które nie może przynosić dobrych owoców. Jest bowiem umarły duchowo i dlatego potrzebuje pomocy z zewnątrz.

Ale Mateusz mówi też o dobrym drzewie, które przynosi dobre owoce:

„Po ich owocach poznacie ich. Czyż zbierają winogrona z cierni albo z ostu figi? Tak każde dobre drzewo wydaje dobre owoce, ale złe drzewo

wydaje złe owoce. Nie może dobre drzewo rodzić złych owoców, ani złe drzewo rodzić dobrych owoców. Tak więc po owocach poznacie ich” (Mat. 7,16–20).

Zatem dobre drzewo przynosi dobry owoc – to oczywiste. Ale dla wielu ludzi nie jest to takie oczywiste. Próbują bowiem na złym drzewie osiągnąć dobre owoce. A to przecież jest niemożliwe. Dobre owoce bowiem rodzi wyłącznie dobre drzewo.

Spoglądając na nas ludzi z urodzenia, trzeba więc sobie uświadomić, że nie jesteśmy – dobrym drzewem. Przeciwnie! Dlatego też złe drzewo musi zostać usunięte, a zaistnieć dobre drzewo – dobry człowiek – nowy człowiek. W Liście Pawła do Rzymian czytamy, że dokonuje się to przez unicestwienie starego drzewa – starego człowieka wspólnie z Chrystusem – Mesjaszem: „Wiedząc to, że nasz stary człowiek został wspólnie z nim ukrzyżowany, aby grzeszne ciało zostało unicestwione, byśmy już nadal nie służyli grzechowi; kto bowiem umarł uwolniony jest od grzechu” (Rzym. 6,6-7). „Bo miłość Chrystusowa ogarnia nas, którzy doszliśmy do tego przekonania, że jeden za wszystkich umarł; a zatem wszyscy umarli” (2 Kor. 5,14).

A oto inne teksty mówiące o tym nowym stworzeniu.

„I was ożywił, którzy byliście umarli w upadkach i grzechach” (Ef. 2,1 BG).

„I gdy byliśmy umarłymi w grzechach ożywił nas pospołu z Chrystusem” (Ef. 2,5 BG).

„Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, który według wielkiego miłosierdzia swego odrodził nas ku nadziei żywej przez zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa” (1 P. 1,3).

„Jego bowiem dziełem jesteśmy, stworzeni w Chrystusie Jezusie do dobrych uczynków, do których przeznaczył nas Bóg, abyśmy w nich chodzili” (Ef. 2,10).

„A obleczcie się w nowego człowieka, który jest stworzony według Boga w sprawiedliwości i świętości prawdy” (Ef.4,24).

W tym miejscu należy podkreślić, że jest to dzieło naszego Ojca w Panu Jezusie. Słowa: ożywił, odrodził, jesteśmy stworzeni, który jest stworzony – są napisane w czasie przeszłym. To się więc już stało, gdy Jezus powiedział: „Wykonało się!” (J. 19,30).

To sam Bóg, w Jezusie Chrystusie uśmiercił naszego starego człowieka, a przez jego zmartwychwstanie stworzył nowego.

Dzisiaj należy więc o tym głośno mówić, uwierzyć i przyznać się w tego nowego człowieka (Ef. 4,24).

„Dziękując Ojcu, który was zdolnymi uczynił do uczestniczenia w dziedzictwie świętych w światłości, który nas wyrwał z mocy ciemności i przeniósł do Królestwa Syna swego umiłowanego, w którym mamy odkupienie, odpuszczenie grzechów” (Kol. 1,12 –14).

„Teraz pojednał w jego ziemskim ciele przez śmierć, aby was stawić przed obliczem swoim jako świętych i nie pokalanych, i nie nagannych” (Kol. 1,22).

„Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, który nas ubłogosławił w Chrystusie wszelkim duchowym błogosławieństwem niebios” (Ef.1,3).

A co mogą oznaczać przepaski z liści figowych? Na pewno jest to okrycie według pomysłu człowieka. Jednak sprawy te należy rozpatrywać w kategoriach duchowych. Okrycie z liści figowych to bowiem ludzki sposób na ratunek i zbawienie. W liście do Rzymian mamy przykład jak człowiek usiłuje ustanowić własne usprawiedliwienie:

„Bracia! Pragnienie serca mego i modlitwa zanoszona do Boga zmierzają ku zbawieniu Izraela. Dają im bowiem świadectwo, że mają gorliwość dla Boga, ale gorliwość nierozsądną; bo nie znając usprawiedliwienia, które pochodzi od Boga, a własne usiłując ustanowić, nie podporządkowali się usprawiedliwieniu Bożemu” (Rzym. 10,1– 3).

Własnych sposobów na usprawiedliwienie, odkupienie, pojednanie, uświęcenie oraz na odpuszczenie grzechów – ogólnie mówiąc – na zbawienie, jest oczywiście bardzo dużo, ale nie warto się tym zajmować.

Zastanówmy się jednak, czego symbolem może być odzienie ze skór? W rozdziale czwartym Księgi Rodzaju jest opis ofiary z trzody Abła. Również w innych miejscach Biblii znajdujemy informacje o składaniu

ofiar ze zwierząt, a najczęściej pojawia się baranek bez skazy. W Ewangelii Jana (1,29) czytamy, że tak nazwany został Jezus: „**Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata**” (Jan 1,29).

Dlatego też słowo Baranek piszemy z dużej litery, gdyż dotyczy osoby. Werset ten precyzuje o kogo chodzi. Imię Jezus – Jeszua, w języku hebrajskim znaczy „Jahwe zbawia”. Zachodzi jednak pytanie, o jakie zbawienie chodzi? Grzech świata to bowiem nie nasze osobiste grzechy – owoce. To grzech, który pojawił się w Raju – to odłączenie od Boga i pojawienie się człowieka z upadłą naturą. Tego problemu nie jest w stanie rozwiązać człowiek, gdyż nie potrafi siebie stworzyć nowym. Tego dokonał Bóg, nasz Ojciec w Chrystusie – w Mesjaszu. Do tego był potrzebny jednorodzony Syn Boży, aby umieścić w nim upadłą ludzkość, zanieść ją na krzyż i uśmiercić oraz stworzyć nowego człowieka.

Dokonało się to przez zmartwychwstanie Jezusa. „**Skoro bowiem przyszła przez człowieka śmierć, przez człowieka też przyszło zmartwychwstanie**” (1 Kor. 15,21).

„Albowiem przez upadek jednego człowieka śmierć zapanowała przez jednego, o ileż bardziej ci, którzy otrzymują obfitość łaski i daru usprawiedliwienia, królować będą w życiu przez jednego, Jezusa Chrystusa. A zatem, jak przez upadek jednego człowieka przyszło potępienie na wszystkich ludzi, tak też przez dzieło usprawiedliwienia jednego przyszło dla wszystkich ludzi usprawiedliwienie ku żywotowi” (Rzym. 5,17-18).

„Ale wy dzięki niemu jesteście w Chrystusie Jezusie, który stał się dla nas mądrością od Boga i sprawiedliwością, i poświęceniem, i odkupieniem, aby jak napisano: Kto się chlubi, w Panu się chlubił” (1 Kor. 1,30-31).

„Tak więc, jeśli ktoś jest w Chrystusie, nowym jest stworzeniem; stare przeminęło, a oto wszystko stało się nowe. A wszystko to jest z Boga, który nas pojednał z sobą przez Chrystusa i poruczył nam służbę pojednania, to znaczy, że Bóg w Chrystusie świat z sobą pojednał, nie zaliczając im ich upadków, i powierzył nam słowo pojednania. Dlatego w miejsce Chrystusa poselstwo sprawujemy, jak gdyby przez nas Bóg upominał; w miejsce Chrystusa prosimy: Pojednajcie się z Bogiem. On

tego, który nie znał grzechu za nas grzechem uczynił, abyśmy w Nim stali się sprawiedliwością Bożą” (2 Kor. 5,17–21).

Oto dlaczego ta dobra nowina o ratunku – o zbawieniu w Chrystusie – jest głoszona całemu światu. Jest tak dlatego, aby każdy kto Weń uwierzy nie zginął, ale miał żywot wieczny.

„Boska jego moc obdarowała nas wszystkim, co jest potrzebne do życia i pobożności, przez poznanie tego który nas powołał przez własną chwałę i cnotę, przez które darowane nam zostały drogie i największe obietnice, abyście przez nie stali się uczestnikami boskiej natury, uniknąwszy skażenia, jakie na tym świecie pociąga za sobą pożądliwość” (1 P. 1,3-4).

Okrycie skórami, ofiary ze zwierząt, a zwłaszcza z baranków, wskazywały na Mesjasza – prawdziwą ofiarę, prawdziwe okrycie – szatę sprawiedliwości Chrystusa. Człowiek składając ofiarę, miał widzieć ofiarę Mesjasza. Abraham ofiarując swojego syna – ujrzał dzień ten i radował się (Jan 8,56). I my również czytając Biblię możemy zobaczyć, co stało się na Golgocie, a co przy zmartwychwstaniu. Te sprawy należy więc poznać, uwierzyć i przyjąć na własność.

„Lecz Bogu niech będą dzięki, że wy którzy byliście sługami grzechu przyjęliście ze szczerego serca zarys tej nauki, której zostaliście przekazani, a uwolnieni od grzechu staliście się sługami sprawiedliwości” (Rzym. 6,17-18).

Jezus Chrystus, Pomazaniec Boży, Mesjasz, Syn Boży, Baranek Boży został posłany, aby świat był przez niego zbawiony, ale zbawienie to staje się naszą własnością dopiero w momencie poznania prawdy, uwierzenia i zmiany myślenia. Wtedy przestajemy być grzesznikami, a stajemy się nowym stworzeniem. Bo Jezus **„będąc bogatym, stał się dla was ubogim, abyście ubóstwem jego ubogaceni zostali”** (2 Kor. 8,9).

Niech za to wszystko – za ponowne stworzenie nas w Mesjaszu, w drugim Adamie – zawsze z naszych serc płynie chwała, uwielbienie i podziękowanie dla Boga oraz dla naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Jan Smyk

ŚWIĘTA

Jak wyznaczyć i obchodzić święta ustanowione przez Boga?

1) Czy święta i nowie są cieniem?

„Niechże was tedy nikt nie sądzi z powodu pokarmu i napoju albo z powodu święta lub nowiu księżycy bądź sabatu. Wszystko to są tylko cienie rzeczy przyszłych; rzeczywistością natomiast jest Chrystus” (Kol. 2,16-17).

Wiele osób powołuje się na powyższe wersety wyjęte z całego kontekstu Biblii twierdząc, że święta, nowie i szabaty są cieniem, a więc że już nas nie obowiązują. Jednak biorąc inne teksty z Pisma Świętego widzimy, że nie można usunąć żadnego Bożego przykazania a więc także tego o szabacie. Widzimy także, że nie przeminęły nowie gdyż nadal istnieje księżyc i nadal co 29,5 dnia następuje nów gdy księżyc się chowa i znika i potem od nowa pokazuje. Wystarczy wyjść w nocy na zewnątrz i obserwować niebo. Skoro nie przeminęły nowie i szabaty to logiczną konsekwencją jest, że także i święta nakazane przez Boga nie przeminęły. Potwierdza to także zdecydowana większość wyznań chrześcijańskich które choć w sposób zniekształcony, to jednak zachowują te święta, bo np. tzw. Wielkanoc to zniekształcona Pascha, a tzw. Zielone Święta, to zniekształcona Pięćdziesiątnica. Ale przede wszystkim potwierdza to sama Biblia. Werset z Kol. 2,16 mówi o ofiarach z pokarmów i napojów (dosł. jedzenia i picia) jako o czymś co przeminęło, bo to właśnie te ofiary z pokarmów i napojów składane w święta, nowie i szabaty były cieniami rzeczy przyszłych, a nie same święta, nowie i szabaty! Potwierdzają to liczne miejsca Biblii, które także mówią o składaniu ofiar z pokarmu i napoju z okazji świąt, nowiów i szabatów. A więc występuje w nich ta sama gradacja:

Ez. 45,17 *„Na księżcu spoczywa troska o składanie całopaleń, ofiary z pokarmów, ofiary z płynów w dni świąteczne, w nowie, w sabaty i we wszystkie dni uroczyste domu izraelskiego: On ma się troszczyć o ofiary zagrzezne i z pokarmów, o całopalenia i ofiarę pojednania, aby dokonać przeblagania za dom izraelski”*

2 Kron. 2,3 „Oto ja chcę wznieść świątynię imieniu Jahwe, Boga mego, która jemu byłaby poświęcona, aby składać przed nim wonne ofiary z kadzidla i kłaść stale chleby pokładne, i przynosić ofiary całopalne rano i wieczorem, w sabbaty i dni nowiu księżycy, i w święta Jahwe, Boga naszego, jak to po wsze czasy jest w Izraelu.”

2 Kron. 8,13 „(...) mianowicie zgodnie z wymogami każdego dnia, aby składać ofiary całopalne według nakazu Mojżesza w sabbaty, w święta nowiu i w trzy coroczne święta, w Święto Przaśników, w Święto Tygodni i w Święto Szalasów.”

2 Kron. 31,3 „Wyznaczył też król ze swojego majątku jako jego udział w ofiarach całopalnych: ofiary całopalne i wieczorne, ofiary całopalne w sabbaty, na now księżycy i święta uroczyste, jak to było przepisane w zakonie Jahwe.”

Neh. 10,34 „(...) na chleby pokładne, na stałe ofiary z pokarmów, na stałe ofiary całopalne, na ofiary sabbatowe, ofiary w dniu nowiu i w święta uroczyste, i na święta ucztowania, na ofiary przebłagalne za Izraela i na wszelkie roboty w świątyni naszego Boga.”

Hbr. 9,9-10 „Ma to znaczenie obrazowe, odnoszące się do teraźniejszego czasu, kiedy to składane bywają dary i ofiary, które nie mogą doprowadzić do wewnętrznej doskonałości tego, kto pełni służbę Bożą; są to tylko przepisy zewnętrzne, dotyczące pokarmów i napojów, i różnych obmywań, nałożone do czasu zaprowadzenia nowego porządku.”

Wszystkie powyższe wersety z Pism Hebrajskich wymieniają razem święta, nowie i sabbaty. Cieniem rzeczy przyszłych były więc całopalenia i ofiary z pokarmów i napojów składane w święta, nowie i sabbaty które nakazane były w 4 Mojż. 28,9-29; 29.

Widzimy, też, że nie chodzi tu o sabbaty świąteczne ale o te cotygodniowe, gdyż jest tu gradacja: święta - coś co jest raz w roku, nowie - coś co jest raz w miesiącu i sabbaty - coś co jest raz w tygodniu. Chodzi więc tu o sabbaty cotygodniowe. A skoro wiemy, że sabbaty nie są cieniem rzeczy przyszłych to nie są nim także nowie i święta, a to tym bardziej, że nowie

cały czas istnieją. Co 29,5 dnia pojawia się nów księżyca który rozpoczyna miesiąc biblijny, a w każdym 14/15 dniu miesiąca biblijnego następuje pełnia księżyca.

Skoro święta i nowie nadal są aktualne to jak je wyznaczyć? Może wziąć te które wyznaczyli Żydzi?

2) Czy możemy oprzeć się na dzisiejszych świętach żydowskich?

a) Pierwsza rzecz: w Biblii nie ma nazwy "Żydzi" tylko nazwa "Judejczycy"

Prasłowiańska (późna) forma **židь*, **židovinь* przejęta została od romańskojęzycznych ludów Bałkanów (lub jak przypuszczał Aleksander Brückner: z *weneckiego*?): od *giudeo* [transkrypcja: dżudeo], to natomiast od łacińskiego *judaeus* "Judejczyk". Zachowało się to w zasadzie tylko w językach zachodniosłowiańskich, polskie *Żyd*, czeskie i słowackie, *Žid*, dolnołużyckie *Žyd*, wyjątkowo słoweńskie *Žid*, rzadkie białoruskie *жыд*; oraz zapożyczone z języków słowiańskich węgierskie *Zsidó* [transkrypcja: żidou], ale już chorwackie *Jevrejin*, serbskie *Јеврејин*, bułgarskie *Евреин*, białoruskie (częstsze) *яўрэі/забрэў*, ukraińskie *євреї*, rosyjskie *евреї*, macedońskie *Евреин* za pośrednictwem bizantyjskim, od greckiego *Ἑβραῖος* [*hebrajos*].

Określenie *Żyd*, *Żydzi* pochodzi od słów *Juda*, *Judejczyk* – imienia jednego z 12 synów biblijnego patriarchy Jakuba oraz późniejszej nazwy jednego z 12 pokoleń Izraela. Pod koniec VIII wieku p.n.e. północne Królestwo Izraela zostało rozbite przez Asyryjczyków, którzy także uprowadzili ludność hebrajską sprowadzając na jej miejsce inne narody. Wówczas Judejczycy stali się jedynym pokoleniem Izraela zamieszkującym tereny Ziemi Obiecanej oraz jedynymi Izraelitami, którzy posiadali własne państwo. Od tego momentu pozostałe pokolenia Izraela znajdujące się w diasporze są już rzadko wspomniane, zaś określenie *Judejczyk* zaczyna być tożsame ze słowem *Izraelita*, *Hebrajczyk*. Także w VIII wieku przed Chrystusem w annałach Tiglat-Pilesera III pojawiają się najstarsze wzmianki o Judzie i rządzących nim królach. O królestwie Judy mówią także dokumenty Sanheriba, Asarhaddona, Assurbanipala oraz Nabuchodonozora II.

Pod koniec VII wieku p.n.e. Nabuchodonozor II rozpoczął przesiedlenia ludności judejskiej na tereny Babilonu, zaś w roku 587 p.n.e. został zmuszony do zburzenia Jerozolimy, świątyni i uprowadzenia pozostałych Judejczyków. **To właśnie w okresie niewoli babilońskiej termin "Judejczyk" stał się tożsamym ze słowem *Izraelita*, *Hebrajczyk***, tak iż mianem Judejczyków zaczęto określać wszystkie 12 pokoleń, a nie tylko samych Judejczyków. Trend ten można zaobserwować w Pismach Hebrajskich, gdzie słowa "Judejczyk" i "Judejczycy" zastępują słowa *Izraelici* w księgach spisanych po upadku Królestwa Judy. Słowo *jehudi* (יהודי *Judejczyk* = *polskie Żyd*) występuje sporadycznie jeszcze przed niewolą babilońską (2 Król. 16,6; 25,25; Jer. 32,12; 34,9; 36,14.21.23 38,19), lecz w księgach Nehemiasza i Estery pojawia się aż 61 razy, kilkakrotnie używa go Jeremiasz po upadku Jerozolimy, prorok Zachariasz posługuje się nim określając Izraelitę (8,23). Słowo *jehudai* (יהודאי *Judejczycy* = *polskie Żydzi*) pojawia się dopiero w księdze Daniela (3,8.12) i jest wielokrotnie użyte w księdze Ezdrasza (4,12.23; 5,1.5; 6,7.8.14).

W Pismach Mesjańskich wszyscy Izraelici często określani są mianem Judejczyków, pomimo iż wielu nie pochodziło z plemienia Judy. Wysłannik (apostoł) Paweł pochodzący z pokolenia Beniamina (Flp 3,5) nazywał siebie Judejczykiem (Żydem) (Dz 21,39; 22,3; Gal 2,15), co wskazuje na fakt, iż już w I wieku n.e. słowo Judejczyk było przez samych Izraelitów używane jako określenie Hebrajczyka.

Wszystkie imiona, które biblijny Jakub-Izrael nadawał swoim 12 synom, posiadały duchowe znaczenie, co dotyczy także imienia J(eh)uda. Z języka hebrajskiego tłumaczy się je jako *chwala*, *wychwalony*, *wystawiony* (w odniesieniu do Boga Jahwe). Słowo "Judejczyk" oznacza więc czciciela lub chwalcę Boga Jahwe i takie tłumaczenie imienia potwierdza opis z Księgi Rodzaju 29,35. Po polsku bardziej prawidłowa forma to "Judejczyk" a nie "Żyd". Szczególnie więc gdy mowa o tym narodzie w czasach biblijnych lepiej używać słów "Judejczyk, Judejczycy". Pisma Mesjańskie w swoim tekście greckim takich słów właśnie używają. Natomiast gdy mowa o współczesnych czasach to można dla odróżnienia używać słów "Żyd, Żydzi".

b) Dzisiejsi Żydzi pozmieniali niektóre rzeczy w stosunku do tego, co wyznawali pierwotnie Judejczycy. Co zmienili już faryzeusze oraz dzisiejsi Żydzi?

- drobiazgowość - rytualne obmywanie rąk przed jedzeniem oraz obmywanie kielichów, miednic i dzbanów Mt. 15; Mk. 7
- pogardzanie poganami (faryzeusze)
- zrobienie z szabatu niewoli
- zakaz wymawiania imienia Bożego Jahwe oparty na przesądzie
- wiara w duszę nieśmiertelną
- picie wina sfermentowanego zamiast niesfermentowanego w czasie Paschy (tekst Wj. 12,8 w ogóle nie mówi o winie!)
- zmiana daty Paschy z 14 Nisan na 15 Nisan
- zmiana daty Pięćdziesiątnicy - liczenie od szabatu świątecznego a nie od tygodniowego
- błędny podział przykazań na tablicach 5/5 zamiast 4/6 oparty na występowaniu imienia Bożego w pierwszych 5 przykazaniach, imienia Bożego nie chcą używać, ale przykazania dzielą wg niego
- świętowanie początku roku od 7 miesiąca zamiast od 1-go
- stosowanie kalendarza słoneczno-księżycowego zamiast księżycowego
- nakrywanie głów przez mężczyzn (jarmułki)
- dziedziczenie narodowości po matce zamiast po ojcu jak było pierwotnie

Aż do II wieku n.e. judaizm używał kalendarza obserwacyjnego i tu dowody historyczne są nader czytelne. W czasach starożytnych ustalano początek miesiąca na podstawie obserwacji nowiu księżyca. Osoby, które dostrzegły sierp nowego księżyca, składały świadczenie przed Bejt Din (Sanhedryn-najwyższa władza żydowska) a przewodniczący Sanhedrynu ogłaszał nowy miesiąc – Rosz Hodesh. Zapalano wtedy ogień na Górze Oliwnej a stąd łańcuch ognistych sygnałów zanosił wiadomość do gmin żydowskich w Babilonii. Praktykę tę zarzucono, kiedy Samarytanie mający kalendarz inny od Jehudim zaczęli palić własne ognie co doprowadzało do sporego zamieszania. Początki używania astronomicznego kalendarza można datować w pierwszym wieku naszej ery (po upadku świątyni 70 r. n.e.) ale ostatecznie powstał w IV wieku n.e. **Wtedy to rabin Hillel II wyznaczył stały kalendarz oparty na wyliczeniach matematycznych i astronomicznych. Kalendarz astronomiczny z matematycznym wyli-**

czeniem czasu został zatwierdzony prawomocnym postanowieniem najwyższej władzy żydowskiej (Sanhedryn) w 359 r. n.e.

Dla usunięcia różnicy między rokiem księżycowym a słonecznym, w latach przestępnych dodaje się jeszcze jeden miesiąc - dwudziestodwunastodniowy Adar II. Adar I w roku przestępnym ma 30 dni. W ten sposób lata przestępne liczą odpowiednio po: 383, 384 i 385 dni. U podstaw tych liczb leży następujący rachunek: 19 lat słonecznych po 365 dni daje 6935 dni, a tyle samo księżycowych po 354 dni - 6726. Stąd bierze się reguła, że w latach przestępnych, czyli siedem razy na dziewiętnaście lat, dodaje się trzydziestodniowy miesiąc, co daje w sumie 210 dni. W cyklu dziewiętnastoletnim otrzymujemy tym samym 6936 dni.

Widzimy więc, że jedną z rzeczy którą zmienili Żydzi jest sposób ustalania kalendarza. Choć cel jest szczytny to jednak czasami święta żydowskie wypadają kilka dni później niż te biblijne wyznaczane bezpośrednio na podstawie obserwacji księżyca. Natomiast święto Paschy i Szałasów które wypadają na środek miesiąca często zamiast w pełnię księżyca wypadają np. 2 dni po niej. Skoro Żydzi w IV wieku zmienili swój kalendarz czyli sposób wyznaczania świąt to czy mamy jakieś wskazówki jak na podstawie Biblii samemu ustalić daty świąt biblijnych? Czasami święta żydowskie mogą wypaść we właściwym terminie, jednak nie zawsze i dlatego aby mieć pewność dobrze jest wiedzieć w jaki sposób Bóg nakazał wyznaczać święta i miesiące.

3) Czy Bóg wskazał jaki stosować kalendarz i jak wyznaczać święta i miesiące?

Już na samym początku gdy Bóg stwarzał świat to ustanowił słońce i księżyc do oddzielania nocy od dnia ale także do wyznaczania świąt, dni i lat. Skąd wiadomo, że chodzi o święta skoro niektóre przekłady biblijne piszą "pór, dni i lat"? Otóż słowo tłumaczone jako "pory" to hebr. słowo "moadim" które znaczy dosłownie "wyznaczone pory, święte czasy, święta" i jest użyte także wtedy gdy Bóg mówi bezpośrednio o świętach:

Rdz. 1,14 „*Potem rzekł Bóg: Niech powstaną światła na sklepieniu niebios, aby oddzielały dzień od nocy i były znakami dla oznaczania pór [moadim - świętych czasów], dni i lat*”

Kpl. 23,2 „*Mów do synów izraelskich i powiedz im tak: Te są uroczystości święteczne [moadim - święte czasy] Jahwe, w które będziecie zwoływać święte zgromadzenia. Te są moje święta [mo adim - święte czasy]*”

Ps. 104,19 „*Uczyniłeś księżyc aby pory [moadim - święte czasy] ozna-
czał. Słońce zna swój zachód*”

Widzimy, że do ustalania świąt, dni i lat Bóg ustanowił światła na sklepieniu niebios - księżyc i słońce. Było to pierwsze przykazanie dane przez Boga. Bóg mówi człowiekowi w jaki sposób ma odmierzać czas i wyznaczać święta. Miesiące w kalendarzu biblijnym to miesiące księżycowe, każdy z nich rozpoczyna się po nowiu, gdy pojawi się pierwszy sierp księżycy. Sierp księżycy jest pierwszym dniem miesiąca.

Aby móc wyznaczyć święta, trzeba najpierw ustalić kiedy rozpoczyna się pierwszy miesiąc biblijny i który to jest miesiąc.

4) Który miesiąc ma być liczony jako pierwszy?

Teksty Słowa Bożego dokładnie odpowiadają na pytanie kiedy zaczyna się nowy rok wg biblijnego kalendarza. Rok biblijny zaczyna się wraz z nowiem księżycy rozpoczynającym miesiąc Abib.

Wj. 12,2 "*Ten miesiąc będzie wam początkiem miesięcy, będzie wam pierwszym miesiącem [dosł. nowym księżycem] roku*"

Wj. 13,4 "*Dziś wychodzicie w miesiącu Abib [dosł. dojrzewających kłosów]*"

Wj. 23,15 "*Będziesz przestrzegał Święta Przaśników. Siedem dni jeść będziesz przaśniki, jak ci rozkazałem, w wyznaczonym czasie miesiąca Abib [dosł. dojrzewających kłosów], bo podczas niego wyszedłeś z Egiptu*"

Wj. 34,18 "*Święta Przaśników przestrzegaj! Przez siedem dni będziesz spożywał przaśniki, jak ci nakazałem, w oznaczonym czasie miesiąca Abib [dosł. dojrzewających kłosów], gdyż w miesiącu Abib [dosł. dojrzewających kłosów] wyszedłeś z Egiptu.*"

Pwt. 16,1 *"Bacz, abyś w miesiącu Abib [dosł. dojrzewających kłosów] odprawił Paschę dla Jahwe, Boga twego, gdyż w miesiącu Abib [dosł. dojrzewających kłosów] wyprowadził się Jahwe, Bóg twój z Egiptu w nocy"*

W czasie niewoli babilońskiej przyjęto babilońskie nazwy miesięcy i miesiąc Abib nazwano Nisan, ale nadal liczenie zaczynało się od tego samego miesiąca wiosennego:

Est. 3,7 *"W miesiącu pierwszym, to jest w miesiącu Nisan, w dwunastym roku panowania króla Achaszwerosza rzucono w obecności Hamana "pur" to znaczy los co do każdego dnia i każdego miesiąca i los padł na trzynasty dzień dwunastego miesiąca, to jest miesiąca Adar."*

Biblia określa też kiedy był koniec roku rolniczego i koniec roku świątecznego:

Wj. 23,14-16 *"Trzy razy w roku będziesz świętował na moją cześć. Będziesz przestrzegał Święta Przaśników. Siedem dni jeść będziesz przaśniki, jak ci rozkazałem, w wyznaczonym czasie miesiąca Abib, bo podczas niego wyszedłeś z Egiptu. A niech się nie pokazują przed obliczem moim z próżnymi rękami. I Święta Żniw, pierwszych plonów prac twoich, z tego, coś wysiał na polu. I Święta Zbiorów z końcem roku, gdy zbierzesz plony twoje z pola."*

Wj. 34,17-18 *"Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przełomie roku. Trzy razy w roku każdy z twoich mężczyzn ukaże się przed obliczem Jahwe, Boga izraelskiego."*

Święto Zbiorów było w siódmym miesiącu, nie może więc siódmy miesiąc być pierwszym miesiącem rozpoczynającym rok jak to obecnie przyjęli Żydzi ale jest miesiącem kończącym rok świąteczny i rolniczy i znajduje się na przełomie całego roku. Biblijny rok rozpoczyna się od miesiąca Abib/Nisan. Jak jednak wyznaczyć kiedy dokładnie zaczyna się miesiąc Abib? Od którego nowiu księżycy należy go liczyć?

5) Jak wyznaczyć pierwszy miesiąc Abib/Nisan? Od którego nowiu się zaczyna?

Rabini nauczają, że rok jest wyznaczany w oparciu o trzy rzeczy: "Dojrzewające kłosa, owoce na drzewach i równonoc. W oparciu o dwie z tych rzeczy rok jest wyznaczany, lecz tylko na podstawie jednej, rok nie jest wyznaczany. A gdy dojrzewające kłosa są jedną z tych rzeczy, wszyscy są zadowoleni." (Bavli Sanhedrin 11b). Midrasz - komentarz tradycji ustnej - relacjonuje, że gdy Bóg powiedział do Mojżesza: „Ten miesiąc (hebr. hodesz) będzie dla ciebie początkiem miesięcy” (Wj 12,2), to Jahwe wskazał na sierp nowego księżyca na niebie mówiąc: „Gdy zobaczysz taki – święć! [=ogłoś dzień nowego księżyca]”.

Sama Biblia daje nazwę pierwszemu miesiącu nazywając go Abib czyli dosłownie miesiąc dojrzewających kłosów. Wiemy też, że wiosna (na półkuli północnej) zaczyna się od równonocy, przesilenia wiosennego, gdy dzień zrównuje się z nocą (dzień i noc mają po 12 godzin) co następuje wg naszego kalendarza zawsze 20 marca (rzadko 21 marca). Od tego momentu dzień jest coraz dłuższy od nocy, zaczyna się wiosna i w tym czasie też w Izraelu zaczynają dojrzewać pierwsze kłosa jęczmienia. Zrównanie dnia z nocą pozwala sprawdzić, czy miesiące księżycowe zbyt nie wyprzedzają związanych z nimi pór roku. A w kalendarzu biblijnym miesiąc pierwszy, to pierwszy miesiąc wiosenny, a więc następujący blisko czasu zrównania dnia z nocą (równonocy), gdy słońce znajduje się wprost nad równikiem. Miesiące w kalendarzu biblijnym to miesiące księżycowe, każdy z nich rozpoczyna się od nowiu, a więc także **pierwszy dzień miesiąca Abib/Nisan zaczyna się w momencie gdy pojawił się pierwszy nów księżyca gdy jęczmień zaczął już dojrzewać** (najczęściej pierwszy nów po przesileniu wiosennym - zrównaniu dnia z nocą). Żydzi obecnie liczą miesiące wg ustalonego kalendarza słoneczno-księżycowego i dlatego też czasami zdarza się sytuacja, że żydowska Pascha nie pokrywa się z tą biblijną.

Biblijny sposób wyznaczenia początku miesiąca Abib/Nisan jest taki:

1) Pierwszy miesiąc biblijny to Abib, co znaczy dosłownie "dojrzewające kłosa" (Wj. 12,2; 13,4)

Wj. 12,2 *"Ten miesiąc będzie wam początkiem miesięcy, będzie wam pierwszym miesiącem [dosł. nowym księżycem] roku"*

Wj. 13,4 *"Dziś wychodzicie w miesiącu Abib [dosł. dojrzewających kłosów]"*

2) W czasie święta Przaśników które było w miesiącu Abib (Wj. 23,15; 34,18; Pwt 16,1) składano snop pierwocin ze zbiorów jęczmienia. Tak więc przed rozpoczęciem miesiąca Abib jęczmień musiał być już dojrzały.

Wj. 23,15 *"Będziesz przestrzegał Święta Przaśników. Siedem dni jeść będziesz przaśniki, jak ci rozkazałem, w wyznaczonym czasie miesiąca Abib, bo podczas niego wyszedłeś z Egiptu. A niech się nie pokazują przed obliczem moim z próżnymi rękami."*

Wj. 34,17-18 *"Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przelomie roku. Trzy razy w roku każdy z twoich mężczyzn ukaże się przed obliczem Jahwe, Boga izraelskiego."*

Pwt. 16,1 *"Bacz, abyś w miesiącu Kłosów odprawił Paschę dla Jahwe, Boga twego, gdyż w miesiącu Kłosów wyprowadził cię Jahwe, Bóg twój, z Egiptu w nocy."*

3) Gdy Izrael wychodził z Egiptu w miesiącu Abib to już na początku miesiąca jęczmień był dojrzały. Czytamy, że gdy na Egipt Bóg zesłał plagę gradu to jęczmień został zbity bo miał kłosa, a pszenica nie gdyż dojrzewa później.

Wj. 9,31-32 *"Len i jęczmień zostały zbite, bo jęczmień miał kłosa a len kwiaty, pszenica zaś i orkisz nie były zbite, bo dojrzewają później"*

4) Powyższe informacje wskazują, że aby uznać rozpoczęcie nowego roku i pierwszego miesiąca Abib, to musi zostać wpierw zaobserwowany dojrzawy jęczmień w Izraelu.

Jeśli wiemy, kiedy jest 1 Abib/Nisan, nietrudno policzyć, kiedy będzie 14 Abib/Nisan. Na ogół wypada on w czasie pełni. Ta metoda liczenia, uży-

wana w czasach biblijnych, pozwala ustalić kiedy wypadają biblijne święta. W kalendarzu biblijnym na przełomie 14 i 15 dnia miesiąca jest zawsze pełnia księżyca, z czego wynika fakt, że święto Paschy (14 Nisan) i święto Szałasów (15 Tiszri) nie może wypadać kilka dni po pełni księżyca. Izraelici którzy wychodzili z Egiptu, wychodzili w nocy przy pełni księżyca. Księżyc oświetlał im drogę i nie musieli iść w całkowitych ciemnościach.

Miesiące biblijne mają na przemian po 29 i 30 dni, gdyż miesiąc księżycowy to czas od jednego nowiu do drugiego który wynosi 29 dni i 12 godzin. Co kilka lat trzeba dołożyć jeden miesiąc dodatkowy aby zrównać się z rokiem słonecznym.

Miesiące biblijne:

1. Nisan (Abib dosł. dojrzewające kłosy) - 30 - zbiory jęczmienia i lnu, późne deszcze
2. Ijar - 29 - początek suchej pory
3. Siwan - 30 - dojrzewają wczesne odmiany fig, zbiory pszenicy i orkiszu
4. Tamuz - 29 - zbiór winogron
5. Aw - 30 - zbiór oliwek
6. Elul - 29 - daktyle i letnie figi
7. Tiszri (Etanim, dosł. trwałe potoki) - 30 - wczesne deszcze
8. Cheszwan - 29 - orka, zimowe figi
9. Kislew - 30 - siew
10. Tewet - 29 - deszcze, śnieg na wysoko położonych obszarach
11. Szwat - 30 - kwitnienie migdałów
12. Adar - 29 - zbiór owoców cytrusowych
13. Adar II - 29

Jeśli wiemy jak wyznaczyć pierwszy miesiąc to potem już o wiele łatwiej jest wyznaczyć święta.

6) Święta [moadim]

Biblia opisuje trzy główne święta ustanowione przez Jahwe Boga. Były to święta pielgrzymie w czasie których wszyscy mężczyźni mieli się stawić w świątyni w Jerozolimie. Święta te miały także powiązanie ze zniwami. Trzy główne „okresowe święta” odbywały się w wyznaczonych dniach i

były określane słowem "mo'éd" (Kpł 23,2.4). Ale gdy mowa wyłącznie o tych trzech wielkich świątach, często pojawia się słowo "chag", wskazujące nie tylko na ich cykliczność, ale też na związaną z nimi ogromną radość. Jahwe ustalił daty obchodzenia tych świąt które przypadały na wczesną wiosnę, późną wiosnę i jesień.

- 1) Święto Paschy (Pesach) - pierwszych zbiorów jęczmienia oraz wyjścia z niewoli Egiptu
- 2) Święto Tygodni, Święto Pięćdziesiątnicy - pierwszych zbiorów pszenicy oraz nadania Prawa na górze Synaj
- 3) Święto Szałasów (Sukkot) - zbioru plonów, dziękczynienia oraz pamiątka wędrówki po pustyni

Informacje ogólne o świątach:

- Bóg nakazał aby każdy mężczyzna stawił się przed jego obliczem (Pwt. 16,16). Jednak dla nieobecnych nie przewidziano jakiejś kary, z wyjątkiem święta Paschy - kto jej nie obchodził miał być zabity (Lb. 9,9-13). Także dziś osoby które nie obchodzą Wieczery Pańskiej nie będą zbawione (nie mają działu z Jezua) a więc poniosą śmierć.

Pwt. 16,16 *"Trzy razy w roku zjawi się każdy mężczyzna z pośród was przed Jahwe, Bogiem twoim, na miejscu, które wybierze: w Święto Przaszników, w Święto Tygodni i w Święto Szałasów, lecz nie zjawi się przed Jahwe z próżnymi rękami"*

Lb. 9,13 *"Lecz kto był czysty i nie był w podróży, a zaniecha Paschy, zostanie wytracony ze swego ludu, gdyż nie złożył Jahwe daru ofiarnego w oznaczonym czasie; człowiek ten poniesie karę za swój grzech."*

J. 6,53 *"Na to rzekł im Jezus: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam, jeśli nie będziecie jedli ciała Syna Człowieczego i pili krwi jego, nie będziecie mieli żywota w sobie."*

- Choć kobiety nie musiały udawać się do Jerozolimy z okazji tych świąt to jednak niektóre się wybierały np. Anna, matka Samuela (1 Sam. 1,7) i Maria matka Jezusa (Łk. 2,41). Kobiety były zapewne także wśród krewnych i znajomych rodziców Jezusa (Łk. 2,44).

1 Sam. 1,7 *"Tak działo się corocznie; ilekroć przychodziła do domu Jahwe, w ten sposób wyrządzała jej przykrość. Ta zaś płakała i nie jadła."*

Łk. 2,41 *"A rodzice jego chodzili co roku do Jerozolimy na Święto Paschy."*

Łk. 2,44 *"(...) a mniemając, iż jest pośród podróżnych, uszli dzień drogi i szukali go między krewnymi i znajomymi."*

- Bóg obiecał, że gdy się ktoś wybierze na święto do Jerozolimy to w tym czasie nikt nie zagarnie ich ziemi (Wyj. 34,24)

Wyj. 34,24 *"Gdy wypędzę ludy przed tobą i rozszerzę granice twoje, nikt nie pokusi się o ziemię twoją, gdy pójdziesz, aby oglądać oblicze Jahwe, Boga twego, trzy razy w roku."*

- Żaden mężczyzna nie mógł przyjść do Jerozolimy z pustymi rękami. Miał przynieść dar odpowiedni do błogosławieństwa którego udzielił Jahwe Bóg. (Pwt. 16,16-17). Każdy miał także przynieść drugą dziesięcinę (inną niż ta którą dawano na utrzymanie Lewitów - Lb. 18,26-27) z zebranego w danym roku zboża, wina i oliwy oraz pierworodne ze stada i trzody i miał się tym także podzielić z Lewitami. W przypadku gdyby droga była zbyt daleka, można było spieniężyć dziesięcinę i z tych pieniędzy kupić te rzeczy na miejscu w Jerozolimie (Pwt. 14,22-27)

Pwt. 16,16-17 *"Trzy razy w roku zjawi się każdy mężczyzna z pośród was przed Jahwe, Bogiem twoim, na miejscu, które wybierze: w Święto Przaszników, w Święto Tygodni i w Święto Szalasów, lecz nie zjawi się przed Jahwe z próżnymi rękami, ale każdy przyjdzie z odpowiednim darem swoim według błogosławieństwa, jakiego Jahwe, Bóg twój, ci udzielił."*

Lb. 18,26 *"Do Lewitów zaś przemów i powiedz im: Gdy będziecie pobierać od synów izraelskich dziesięcinę, którą dałem wam od nich jako wasze dziedzictwo, odlóżcie od niej jako dar ofiarny dla Jahwe dziesięcinę z tej dziesięciny. Wasz dar ofiarny będzie wam poczytany za plon z gumna i za plon z tłoczni. "*

Pwt. 14,22-23 *"Będziesz dawał dziesięcinę z każdego plonu twojego nasienia, które rokrocznie wydaje pole. Na miejscu, które Jahwe wybierze na mieszkanie dla swego imienia, będziesz jadł przed Jahwe, Bogiem twoim, dziesięcinę z twego zboża, wina i oliwy oraz z pierworodnych twojego bydła i trzody, abyś się uczył bojaźni Jahwe, Boga twego, po wszystkie dni."*

- Bóg nakazał, aby w święta się weselić i mieć na względzie Lewitów, obcych przybyszów, sieroty i wdowy, a więc tych którzy potrzebowali wsparcia ze strony Izraelitów (Pwt. 16,11.14)

Pwt. 16,11,14 *"W miejscu, które wybierze Jahwe, twój Bóg, na mieszkanie dla swego imienia, **będziesz się weselił** przed Jahwe, Bogiem twoim, ty i twój syn, i twoja córka, i twój sługa, i twoja służebnica oraz Lewita, który mieszka w twoich bramach, i obcy przybysz, i sierota, i wdowa, którzy są pośród was. (...) **Będziesz się weselił w to swoje święto**, ty i twój syn, i twoja córka, i twój sługa, i twoja służebnica, oraz **Lewita i obcy przybysz, i sierota, i wdowa**, którzy są w twoich bramach"*

- Bóg nakazał aby w każde święto i dni nowiu dąć w trąby przy składaniu ofiar całopalnych i ofiar pojednania. Miało to przypominać ich Bogu (Lb. 10,10)

Lb. 10,10 *"W dni waszej radości i w wasze uroczyste święta oraz w wasze dni nowiu **będziecie dąć w trąby** przy waszych całopaleniach i przy ofiarach pojednania. Będą one przypominały was Bogu waszemu; Jam jest Jahwe, Bóg wasz."*

- Jeszcze przed wybudowaniem świątyni król Dawid podzielił setki kapłanów na 24 oddziały i przydzielił im do pomocy lewitów (1 Krn. 24,1-4; 2 Krn. 8,14). Każdy oddział kapłanów służył w świątyni przez tydzień po czym był zastępowany przez kolejny oddział. Każdy kapłan służył więc 2 razy w roku po tygodniu czasu. Natomiast podczas świąt służyły wszystkie 24 oddziały razem a szczególnie w Święto Szałasów w czasie którego nastąpiło poświęcenie świątyni wybudowanej przez Salomona (1 Krl. 8,2; 2 Krn. 5,11).

1 Krn. 24,1-4 *"Synowie Aarona podzieleni byli na następujące grupy: synowie Aarona to: Nadab, Abihu, Eleazar i Itamar. Nadab i Abihu zmarli przed swoim ojcem i nie mieli synów, kapłaństwo zaś sprawowali Eleazar i Itamar. Synów Eleazara i Achimelecha spośród synów Itamara podzielił Dawid z pomocą Sadoka na grupy, przydzielając im zakres czynności w obrębie ich służby; i wtedy okazało się, że na potomków Eleazara przypada więcej naczelników rodów niż na potomków Itamara, więc przydzielono naczelnikostwo rodów szesnastu spośród potomków Eleazara, a ośmiu spośród potomków Itamara."*

2 Krn. 8,12-14 *"Odtąd składał Salomon ofiary całopalne dla Jahwe na ołtarzu Jahwe, który zbudował przed przedsionkiem, mianowicie zgodnie z wymogami każdego dnia, aby składać ofiary całopalne według nakazu Mojżesza w sabbaty, w święta nowiu i w trzy coroczne święta, w Święto Przaśników, w Święto Tygodni i w Święto Szalasów. Ustanowił też zgodnie z zarządzeniem Dawida, swego ojca, grupy kapłańskie do ich służby oraz lewickie do ich czynności, mianowicie do nucenia hymnów pochwalnych i usługiwania kapłanom, zgodnie z wymogami każdego dnia; ustanowił też odźwiernych według ich grup dla każdej bramy; taki bowiem był nakaz Dawida, męża Bożego."*

1 Krl. 8,2-3 *"Zgromadzili się więc na święto u króla Salomona wszyscy mężowie izraelscy w miesiącu Etanim, to jest w miesiącu siódmym. A gdy przybyli wszyscy starsi izraelscy, kapłani podnieśli Skrzynię"*

2 Krn. 5,11 *"Gdy zaś kapłani wychodzili z przybytku świętego - wszyscy bowiem kapłani, którzy się tam znajdowali, poświęcili się, nie pilnując kolejności grup"*

- W czasie świąt kapłani i lewici mieli bardzo dużo pracy, gdyż składano wtedy dużo ofiar. W czasie Święta Przaśników za króla Hiskiasza po oczyszczeniu przez niego świątyni, święto przedłużono o kolejnych siedem dni. Sam Hiskiasz złożył na ofiarę 1000 cielców i 7000 owiec, a książęta dali 1000 cielców i 10000 owiec (2 Krn. 30,21-24; 1 Krl. 8,5)

2 Krn. 30,21-24 *"Obchodzili tedy synowie izraelscy, którzy znaleźli się w Jeruzalemie, Święto Przaśników przez siedem dni z wielką radością, Lewici zaś i kapłani wysławiali Jahwe na każdy dzień z całej swej mocy."*

*Potem Hiskiasz przemówił serdecznymi słowy do wszystkich Lewitów, którzy wykazali się dobrą znajomością służby dla Jahwe. Tak tedy spożywali świąteczną ofiarę przez siedem dni, składając rżne ofiary pojednania i dziękując Jahwe, Bogu swoich ojców. Lecz całe zgromadzenie postanowiło świętować jeszcze przez następne siedem dni; świętowali więc radośnie jeszcze siedem dni, gdyż **Hiskiasz, król judzki, darował zgromadzeniu tysiąc cielców i siedem tysięcy owiec, książęta zaś darowali zgromadzeniu tysiąc cielców i dziesięć tysięcy owiec. Wtedy kapłani poświęcili się w wielkiej liczbie.**"*

1 Krl. 8,5 *"Król Salomon zaś i cały zbór izraelski, wszyscy, którzy się zgromadzili u niego przed Skrzynią, składali ofiary z owiec i wołów w tak wielkiej ilości, że nie można ich było zliczyć ani porachować."*

- W niektóre dni podczas świąt obowiązywał szabat świąteczny, który troszkę się różnił od szabatów cotygodniowych (Wj. 35,2-3; Kpł. 23,3): w zwykły szabat nie można było wykonywać żadnej pracy, a w szabat świąteczny nie można było wykonywać żadnej ciężkiej pracy i można było przygotowywać posiłki (Wj. 12,22-23; Kpł. 23,5-8.21.24-25.34-36). W Dniu Pojednania był natomiast szabat połączony z postem (Kpł. 23,26-32; Lb. 29,7)

szabat cotygodniowy

Wj 35,2-3 *"Przez sześć dni wykonywać się będzie pracę, a w dniu siódmym będziecie mieli święty szabat całkowitego odpoczynku dla Jahwe; każdy, kto w nim będzie wykonywał pracę, poniesie śmierć. Nie będziecie rozpalać ognia w żadnej z waszych siedzib w dzień sabatu."*

Kpł 23,3 *"Sześć dni będziesz wykonywał pracę, ale dnia siódmego będzie szabat, dzień całkowitego odpoczynku, uroczyste ogłoszone święto. Żadnej pracy nie będziecie wykonywać. Jest to sabat Jahwe we wszystkich waszych siedzibach"*

Wj 12,22-23 *"Szóstego dnia zbierali pokarm w dwójnasób, po dwa omery na każdego. Wtedy przyszli wszyscy przełożeni zboru i donieśli o tym Mojżeszowi. A on rzekł do nich: Tak powiedział Jahwe: Jutro będzie wypoczynek, poświęcony Jahwe, dzień sabatu. **Upieczcie, co macie upiec, ugo-***

tujcie, co macie ugotować. Lecz wszystko, co zbędzie, przechowajcie do następnego rana."

szabat świąteczny

Kpl 23,5-8 "W miesiącu pierwszym, czternastego dnia tegoż miesiąca o zmierzchu jest Pascha Jahwe, a piętnastego dnia tegoż miesiąca jest Święto Przaśników Jahwe. Przez siedem dni będziecie jedli przaśniki. Pierwszego dnia będzie dla was ogłoszone święte zgromadzenie; **żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie**, lecz będziecie składać Jahwe ofiary ogniowe przez siedem dni. Siódmego dnia będzie święte zgromadzenie, **nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy."**

Kpl 23,21 "W tym samym dniu **obwołacie święto**. Będzie to dla was święte zgromadzenie. **Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy**. Jest to wieczna ustawa we wszystkich waszych siedzibach dla waszych pokoleń."

Kpl 23,24-25 "Powiedz synom izraelskim tak: **W miesiącu siódmym, pierwszego dnia tegoż miesiąca, będziecie mieli dzień odpoczynku, dzień pamiętny, obwołane trąbieniem, święte zgromadzenie; żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie**, a składać będziecie ofiary ogniowe dla Jahwe."

Kpl 23,34-36 "Powiedz synom izraelskim tak: **Piętnastego dnia tego samego siódmego miesiąca będzie przez siedem dni Święto Szalasów dla Jahwe**. Pierwszego dnia będzie święte zgromadzenie. **Żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie**, przez siedem dni będziecie składać Jahwe ofiarę ogniową. Ósmego dnia będziecie mieli święte zgromadzenie i złożycie Jahwe ofiarę ogniową. Jest to uroczyste zgromadzenie, **żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie."**

szabat i post w dniu pojednania

Kpl 23,26-32 "I przemówił Jahwe do Mojżesza tymi słowy: **Dziesiątego dnia jednak tego samego siódmego miesiąca będzie dzień pojednania**. Będzie to dla was święte zgromadzenie. **Ukorzycie się i złożycie Jahwe ofiary ogniowe. Żadnej pracy w tym dniu wykonywać nie będziecie**, gdyż jest to dzień pojednania, aby pojednać się z Jahwe, Bogiem waszym. **Każ-**

dy zaś, kto się nie ukorzy w tym dniu, będzie wytracony ze swojego ludu. Każdego, kto w tym dniu wykonywać będzie jakąkolwiek pracę, wyćpię spośród jego ludu. Żadnej pracy wykonywać nie będziecie; jest to wieczna ustawa dla waszych pokoleń we wszystkich siedzibach waszych. Jest to sabat, dzień całkowitego odpoczynku. Ukórzcie się więc. Dziewiątego dnia tego miesiąca wieczorem, od wieczora do wieczora obchodźcie będziecie wasz sabat."

Lb 29,7 *"W dziesiątym zaś dniu tego siódmego miesiąca będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto i będziecie pościć. Nie będziecie wykonywać żadnej pracy."*

- Święta sprzyjały rozmyśleniom, spotkaniom i omawianiu Prawa Bożego, były czasem radości, pielgrzymki, odpoczynku i wdzięczności wobec Boga.

7) Jak wyznaczyć i obchodzić święta [moadim]?

a) Pascha i Święto Przaśników

- Święto Paschy ma mieć miejsce 14 dnia miesiąca Abib/Nisan. Najpierw przygotowywano baranka a po zmierzchu go spożywano. W dniu 15 był dzień świąteczny w którym nie pracowano - szabat świąteczny, a w dniu po szabacie tygodniowym było święto Pierwocin - arcykapłan miał kołysać przed Jahwe snopem pierwocin ze zbiorów jęczmienia. Od 15 do 21 dnia spożywano przaśniki (niekwaszony chleb).

Kpl 23,5-11 *"W miesiącu pierwszym, czternastego dnia tegoż miesiąca o zmierzchu jest Pascha Jahwe, a piętnastego dnia tegoż miesiąca jest Święto Przaśników Jahwe. Przez siedem dni będziecie jedli przaśniki. Pierwszego dnia będzie dla was ogłoszone święte zgromadzenie; żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie, lecz będziecie składać Jahwe ofiary ogniowe przez siedem dni. Siódmego dnia będzie święte zgromadzenie, nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. I przemówił Jahwe do Mojżesza tymi słowy: Przemów do synów izraelskich i powiedz im tak: Gdy wejdziecie do ziemi, którą ja wam dam, i będziecie zbierać żniwo, to snop z pierwocin waszego żniwa przyniesiecie do kapłana, a on dokona*

obrzędu potrząsania tym snopem przed Jahwe, aby zyskać dla was upodobanie. Nazajutrz po sabacie kapłan dokona nim obrzędu potrząsania."

Lb 28,16-25 "A w miesiącu pierwszym, czternastego dnia miesiąca jest Pascha Jahwe. Piętnastego dnia zaś tegoż miesiąca jest uroczyste święto. Przez siedem dni jeść się będzie praśniki. W pierwszym dniu jest uroczyste ogłoszone święto. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Złożycie wtedy dla Jahwe na ogniowe ofiary całopalne dwa cielce, jednego barana i siedem rocznych jagniąt. Mają one być bez skazy. Przy nich na ofiarę z pokarmów złożycie trzy dziesiąte efy przedniej mąki zacynioonej oliwą na cielca i dwie dziesiąte na barana; po jednej dziesiątej zaś złożysz na każde jagnię z tych siedmiu jagniąt oraz jednego kozła za grzech, aby dokonać za was przebłagania. To wszystko będziecie składać oprócz porannej ofiary całopalnej, będącej stałą ofiarą całopalną. Te same ofiary będziecie składać co dzień przez siedem dni. Jest to pokarm ofiary ogniowej, woń przyjemna dla Jahwe Będzie się to składać oprócz stałej ofiary całopalnej wraz z jej ofiarą z pokarmów. Siódmego dnia zaś będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy."

- Bóg nakazał aby 14 dnia zabić baranka i po zachodzie go spożyć - naszym Barankiem jest Jezua, więc w tym czasie wspominamy jego śmierć spożywając po zachodzie słońca Wieczerzę Pańską - chleb praśny i owoc winorośli

2 Kron 30,1-2.15-17 „Potem posłał Hiskiasz do całego Izraela posłów, a do Efraimitów i Manassesytów napisał listy, aby przyszli do świątyni Jahwe w Jeruzalemie **celem odprawienia Paschy dla Jahwe, Boga Izraela.** Uradzili zaś król wraz z jego książętami i całym zgromadzeniem w Jeruzalemie, aby odprawić Paschę tę dopiero w drugim miesiącu (...) Potem **czternastego dnia drugiego miesiąca zabili baranka paschalnego.** Zawstydzeni kapłani i Lewici poświęcili się i wnieśli ofiary całopalne do świątyni Jahwe stanęli na swoich stanowiskach zgodnie z dotyczącym ich postanowieniem zakonu Mojżesza, męża Bożego. Kapłani kropili krwią, którą brali z rąk Lewitów. Wielu bowiem było w zgromadzeniu takich, którzy się nie poświęcili, **Lewici więc dokonywali uboju baranków paschalnych** za tych wszystkich, którzy nie byli czyści, by je poświęcić Jahwe”.

2 Kron 35,1 „Jozjasz obchodził w Jeruzalemie **Paschę dla Jahwe. Baranka paschalnego zabili czternastego dnia pierwszego miesiąca.**”

Ezdr 6,19-20 „Dawni jeńcy **obchodzili Święto Paschy czternastego dnia pierwszego miesiąca.** Wszyscy bowiem kapłani i Lewici co do jednego dopełnili oczyszczenia, tak że wszyscy byli czyści. **Zabili więc baranka paschalnego** za wszystkich dawnych jeńców i za swoich braci kapłanów oraz za samych siebie.”

1 Kor 5,6-8 "Nie macie się czym chlubić. Czy nie wiecie, że odrobina kwasu cały zaczyn zakwasza? Usuńcie stary kwas, abyście się stali nowym zaczynem, ponieważ jesteście przaśni; **albowiem na naszą Paschę jako baranek został ofiarowany Chrystus. Obchodźmy więc święto** nie w starym kwasie ani w kwasie złości i przewrotności, lecz w przaśnikach szczerości i prawdy."

J. 6,51-55 "Ja jestem chlebem żywym, który z nieba zstąpił; jeśli **kto spożywać będzie ten chleb, żyć będzie na wieki; a chleb, który Ja dam, to ciało moje,** które Ja oddam za żywot świata. Wtedy sprzeciali się Żydzi między sobą, mówiąc: Jakże Ten może dać nam swoje ciało do jedzenia? Na to rzekł im Jezus: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam, **jeśli nie będziecie jedli ciała Syna Człowieczego i pili krwi jego, nie będziecie mieli żywota w sobie. Kto spożywa ciało moje i pije krew moją, ten ma żywot wieczny, a Ja go wskreszę w dniu ostatecznym.** (55) **Albowiem ciało moje jest prawdziwym pokarmem, a krew moja jest prawdziwym napojem.**"

- Bóg nakazał aby od wieczora 14 dnia do wieczora 21 dnia nie jeść chleba na zakwasie a wyłącznie przaśniki (Wj. 12,18-19) - usuwamy wszelkie pieczywo na zakwasie czy drożdżach i spożywamy wyłącznie chleb przaśny który symbolizuje naszą czystość i pozbycie się kwasu - grzechu przez śmierć Mesjasza. Izraelici rozpamiętywali stan udręki i niewoli, z którego zostali wybawieni i podobnie my czynimy obecnie.

Wj. 12,18-19 "W pierwszym miesiącu, **od wieczora czternastego dnia tego miesiąca aż do wieczora dwudziestego pierwszego dnia będziecie jedli przaśniki.** Przez siedem dni nie będzie kwasu w domach waszych; **każdy bowiem kto jeść będzie kwaszone, usunięty będzie ze społeczności**

Izraela, zarówno przybysz jak i tubylec. Nie będziecie jedli nic kwaszonego; we wszystkich siedzibach waszych jeść będziecie praśniki."

Mt. 16,6-11-12 "A Jezus rzekł im: Miejcie się na baczności i strzeżcie się kwasu faryzeuszów i saduceuszów! (...) Jakżeż to jest, że nie rozumiecie, iż wam nie o chlebie mówiłem? Strzeżcie się kwasu faryzeuszów i saduceuszów. **Wtedy zrozumieli, że nie mówił, aby się wystrzegali kwasu chlebowego, lecz nauki faryzeuszów i saduceuszów."**

1 Kor. 5,6-8 "Nie macie się czym chlubić. Czy nie wiecie, że odrobina kwasu cały zaczyn zakwasza? Usuńcie stary kwas, abyście się stali nowym zaczynem, ponieważ jesteście praśni; albowiem na naszą Paschę jako baranek został ofiarowany Chrystus. Obchodźmy więc święto nie w starym kwasie ani w kwasie złości i przewrotności, lecz w praśnikach szczerości i prawdy."

- Świątowanie Paschy i Praśników jest ustanowieniem wiecznym

Wj. 12,14 „Dzień ten będzie wam dniem pamiętnym i będziecie go obchodzili jako święto Jahwe; **będziecie go obchodzili przez wszystkie pokolenia jako ustanowienie wieczne."**

Wj. 12,17 „Przestrzegajcie Święta Praśników, gdyż w tym właśnie dniu wyprowadziłem zastępy wasze z ziemi egipskiej. Przestrzegajcie tego święta **przez wszystkie pokolenia jako ustanowienie wieczne."**

- Bóg nakazał aby w 15 i 21 dniu nie pracować

Wj. 12,16 "Pierwszego dnia i siódmego dnia będzie u was święte zgromadzenie, w tych dniach nie wolno wykonywać żadnej pracy. Tylko to, co każdy potrzebuje do jedzenia, wolno wam przygotować."

- Wysłannicy (apostołowie) obchodzili zarówno Paschę jak Praśniki

1 Kor. 5,7-8 "Usuńcie stary kwas, abyście się stali nowym zaczynem, ponieważ jesteście praśni; albowiem na naszą Paschę jako baranek został ofiarowany Chrystus. **Obchodźmy więc święto nie w starym kwasie**

ani w kwasie złości i przewrotności, lecz w praśnikach szczerości i prawdy."

Dz. 20,6 *"My zaś odplynęliśmy z Filipi po święcie Praśników i w pięć dni przybyliśmy do nich do Troady, gdzie spędziliśmy siedem dni."*

- W czasie Święta Praśników w I dniu po szabacie tygodniowym przynoszono snop pierwocin ze zbiorów jęczmienia, pierwszego zboża dojrzewającego w Izraelu. Do tego dnia nie wolno było jeść ani świeżego ziarna, ani chleba, ani prażonego ziarna z tego nowego zbioru (Kpł. 23,14). Kapłan symbolicznie ofiarował te pierwociny Bogu, kołyszając snopem; jednocześnie na całopalenie składano zdrowego rocznego baranka razem z ofiarą zbożową nasączoną oliwą oraz z ofiarą płynną (Kpł 23,9-13). Nie bez znaczenia jest, że Jezus został wskrzeszony właśnie tego dnia i jest nazwany pierwociną tych którzy zasnęli.

Kpł 23,9-11 *"I przemówił Jahwe do Mojżesza tymi słowami: Przemów do synów izraelskich i powiedz im tak: Gdy wejdziecie do ziemi, którą ja wam dam, i będziecie zbierać żniwo, to **snop z pierwocin waszego żniwa przyniesiecie do kapłana**, a on dokona obrzędu potrząsania tym snopem przed Jahwe, aby zyskać dla was upodobanie. **Nazajutrz po sabacie kapłan dokona nim obrzędu potrząsania.**"*

1 Kor 15,20-23 *"A jednak **Chrystus został wzbudzony z martwych i jest pierwociną tych, którzy zasnęli**. Skoro bowiem przyszła przez człowieka śmierć, przez człowieka też przyszło zmartwychwstanie. Albowiem jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy zostaną ożywieni. A każdy w swoim porządku: **jako pierwszy Chrystus**, potem ci, którzy są Chrystusowi w czasie jego przyjścia"*

b) Święto Tygodni

Święto to pierwotnie oznaczało koniec zbioru jęczmienia i początek zbioru dojrziałej pszenicy. Do Świątyni w Jerozolimie przynoszono wtedy pierwsze dojrziałe w danym roku owoce (winogrona, figi, jabłka, granaty, oliwki, itp.), a także bochenki chleba upieczone z nowej pszenicy. Izraelici pielgrzymowali z darami do świątyni, gdzie witali ich pieśniami lewici. Święto Tygodni zwane też Pięćdziesiątnicą, obchodzono 50 dnia po sza-

bacie który wypadwał między 15 a 21 dniem. Był to czas żęcia pszenicy. Należało wtedy przynieść na ofiarę kołysaną dla Jahwe dwa upieczone na zakwasie chleby z pierwocin nowego zboża.

Wj.23,16 *"I Święta Żniw, pierwszych plonów prac twoich, z tego, coś wysiał na polu. I Święta Zbiorów z końcem roku, gdy zbierzesz plony twoje z pola."*

Wj. 34,22-23 *"Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przelomie roku. Trzy razy w roku każdy z twoich mężczyzn ukaże się przed obliczem Jahwe, Boga izraelskiego."*

Kpl. 23,15-17 *"Od następnego dnia po szabacie, kiedyście przynieśli snop dla dokonania obrzędu potrząsania, odliczycie sobie pełnych siedem tygodni. Aż do następnego dnia po siódmym sabacie odliczycie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie nową ofiarę z pokarmów dla Jahwe. Ze swoich siedzib przyniesiecie na obrzęd potrząsania po dwa chleby, każdy z dwóch dziesiątych efy przedniej mąki. Będą one upieczone na kwasie jako pierwociny dla Jahwe."*

Lb. 28,26-31 *"A w dniu pierwszych zbiorów, gdy będziecie składać Jahwe nową ofiarę z pokarmów, w wasze Święto Tygodnia, będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto i nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Złożycie na ofiarę całopalną, woń przyjemną dla Jahwe, dwa cielce, jednego barana, siedem rocznych jagniąt, a na ich ofiarę z pokarmów trzy dziesiąte efy przedniej mąki zacynionej oliwą na każdego cielca, dwie dziesiąte na każdego barana, a po jednej dziesiątej na każde jagnię z siedmiu jagniąt, jednego kozła, aby dokonać za was przebłagania. Będziecie to składać oprócz stałej ofiary całopalnej oraz jej ofiary z pokarmów. Mają być u was bez skazy wraz z ich ofiarami z płynów."*

Pwt. 16,9-12 *"Odliczysz sobie siedem tygodni - zaczniesz liczyć siedem tygodni od początku zapuszczenia sierpa w zboże; i będziesz obchodził Święto Tygodni na cześć Jahwe, Boga twego, z dobrowolnymi szczodrymi darami, jakie dawać będziesz odpowiednio do tego, jak pobłogosławił ci Jahwe, Bóg twój. W miejscu, które wybierze Jahwe, twój Bóg, na mieszkanie dla swego imienia, będziesz się weselił przed Jahwe, Bogiem twoim,*

ty i twój syn, i twoja córka, i twój sługa, i twoja służebnica oraz Lewita, który mieszka w twoich bramach, i obcy przybysz, i sierota, i wdowa, którzy są pośród was. I będziesz pamiętał, że byłeś niewolnikiem w Egipcie, więc będziesz przestrzegał i wykonywał te przepisy."

- Inne nazwy Święta Tygodni to Święto Żniw lub Pięćdziesiątnica

Wj. 23,16 *"I Święta Żniw, pierwszych plonów prac twoich, z tego, coś wysiał na polu. I Święta Zbiorów z końcem roku, gdy zbierzesz plony twoje z pola."*

Wj. 34,22 *"Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przełomie roku."*

Lb. 34,22 *"A w dniu pierwszych zbiorów, gdy będziecie składać dla Jahwe nową ofiarę z pokarmów, w wasze Święto Tygodnia, będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto i nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy."*

Tb. 2,1 *"Tak więc za panowania Asarhaddona wróciłem do swego domu i żona moja Anna, i syn mój Tobiasz zostali mi przywróceni. Na naszą Pięćdziesiątnicę, to jest na Święto Tygodni, przygotowano mi wspaniałą ucztę, a ja zająłem miejsce przy stole."*

2 Mch. 12,31-32 *"Dziękowali więc im i prosili, aby również na przyszłość byli dla ich narodu życzliwi. Do Jerozolimy przybyli krótko przed Świętem Tygodni. A po tak zwanej Pięćdziesiątnicy wyruszyli przeciwko Gorgiaszowi, wodzowi Idumei."*

Dz. 20,1 *"Kiedy nadszedł wreszcie dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu."*

Dz. 20,15-16 *"(...) gdyż Paweł postanowił ominąć Efez, aby nie tracić czasu w Azji. Śpieszył się bowiem, aby, jeśli to możliwe, być na dzień Pięćdziesiątnicy w Jerozolimie."*

1 Kor. 16,8 *"W Efezie zostanę aż do Pięćdziesiątnicy."*

- Problem z wyliczeniem - 50 dzień licząc od szabatu świątecznego czy tygodniowego? Żydzi liczą obecnie od szabatu świątecznego w dniu 15 Nisan. Licząc od 16 Nisan to wypada to na 6 Siwan.

a) Jednak nigdzie w Biblii nie jest podana data 6 Siwan tylko jest nakaz wyliczenia 50 dni. Po co Bóg kazałby liczyć 50 dni skoro wypadałoby to każdego roku w tym samym dniu? Czemu wszystkie święta mają podane dokładne daty a tylko tu Bóg nakazuje wyliczenie w każdym roku daty. Po drugie w tekście użyte jest też 3 razy słowo szabat i wskazany jest dzień po 1 i po 7 szabacie.

Kpl. 23,15-21 *"Od następnego dnia po sabacie, kiedyście przynieśli snop dla dokonania obrzędu potrząsania, odliczycie sobie pełnych siedem tygodni. (16) Aż do następnego dnia po siódmym sabacie odliczycie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie nową ofiarę z pokarmów dla Jahwe. Ze swoich siedzib przyniesiecie na obrzęd potrząsania po dwa chleby, każdy z dwóch dziesiątych efy przedniej mąki. Będą one upieczone na kwasie jako pierwociny dla Jahwe. Oprócz chleba złożycie w ofierze siedem rocznych jagniąt bez skazy, jednego cielca i dwa barany; będą one ofiarą całopalną dla Jahwe wraz z ich ofiarą z pokarmów i ofiarami z płynów. Są to ofiary ogniowe, woń przyjemna dla Jahwe. Przyrządzicie też jednego kozła na ofiarę za grzech i dwa roczne jagnięta na ofiarę pojednania. Kapłan dokona nimi wraz z chlebem pierwocin i oboma jagniętami obrzędu potrząsania przed Jahwe; są one poświęcone Jahwe, a należą do kapłana."*

b) Pięćdziesiątnica gdyby była zawsze w dniu 6 Siwan to czasami mogłaby wypaść w szabat cotygodniowy, po co więc Bóg by zaznaczał, że ma to być święto i nie należy wtedy pracować?

Lb. 28,26-31 *"A w dniu pierwszych zbiorów [pierowcin], gdy będziecie składać dla Jahwe nową ofiarę z pokarmów, w wasze Święto Tygodnia, będziecie mieli uroczyście ogłoszone święto i nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Złożycie na ofiarę całopalną, woń przyjemną dla Jahwe, dwa cielce, jednego barana, siedem rocznych jagniąt, a na ich ofiarę z pokarmów trzy dziesiąte efy przedniej mąki zacynionej oliwą na każdego cielca, dwie dziesiąte na każdego barana, a po jednej dziesiątej na każde jagnię z siedmiu jagniąt, jednego kozła, aby dokonać za was*

przeblągania. Będziecie to składać oprócz stałej ofiary całopalnej oraz jej ofiary z pokarmów. Mają być u was bez skazy wraz z ich ofiarami z płynów."

c) Kluczem jest kiedy Izraelici przynosili snop na obrzęd potrząsania podczas święta Przaśników. Mieli tego dokonać dzień po szabacie i były to pierwociny żniwa jęczmiennego. Dokładnie 50 dni później znowu dzień po szabacie mieli przynieść pierwociny żniwa pszenicznego. A więc w oba święta pierwociny miały być przyniesione dzień po szabacie. Dziwne więc by to było gdyby I szabat miał być świątecznym szabatem a kolejny tygodniowym. A to tym bardziej, że różnica między nimi wynosiła 7 tygodni co wskazuje, że oba były szabatami cotygodniowymi. Wygląda więc na to, że chodzi o szabat cotygodniowy który wypadł podczas Przaśników i od niego należy liczyć 50 dni a nie od szabatu świątecznego w dniu 15 Nisan.

Kpl. 23,15-17 *"Od następnego dnia po szabacie, kiedyście przynieśli snop dla dokonania obrzędu potrząsania, odliczycie sobie pełnych siedem tygodni. Aż do następnego dnia po siódmym sabacie odliczycie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie nową ofiarę z pokarmów dla Jahwe. Ze swoich siedzib przyniesiecie na obrzęd potrząsania po dwa chleby, każdy z dwóch dziesiątych efy przedniej mąki. Będą one upieczone na kwasie jako pierwociny dla Jahwe."*

Wj. 34,22 *"Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przelomie roku."*

Kpl. 23,10-11 *"Przemów do synów izraelskich i powiedz im tak: Gdy wejdziecie do ziemi, którą ja wam dam, i będziecie zbierać żniwo, to snop z pierwocin waszego żniwa przyniesiecie do kapłana, a on dokona obrzędu potrząsania tym snopem przed Jahwe, aby zyskać dla was upodobanie. Nazajutrz po sabacie kapłan dokona nim obrzędu potrząsania."*

- Skąd wiadomo, że podczas Przaśników były pierwociny jęczmienia a podczas Pięćdziesiątnicy pierwociny pszenicy?

Wj. 9,31-33 *"Len i jęczmień były zbite, bo jęczmień miał kłosa, a len kwiaty, pszenica zaś i orkisz nie były zbite, bo dojrzewają później. Gdy*

Mojżesz wyszedł od faraona i z miasta, wyciągnął dłonie swe do Jahwe; i ustały grzmoty i grad, a deszcz nie padał na ziemię."

- Paschę obchodzono w gronie najbliższej rodziny. Natomiast podczas Święta Żniw (Pięćdziesiątnicy) należało okazać szczodrość innym, podobnie jak podczas Święta Szalasów. Oprócz wyrażania wdzięczności należytą Bogu Izraelici mieli tego dnia pamiętać o swych biedniejszych braciach. A zatem również biedni mieli powody do dziękowania Mu i radosnego świętowania z innymi.

Pwt. 16,9-12 *"Odliczysz sobie siedem tygodni - zaczniesz liczyć siedem tygodni od początku zapuszczenia sierpa w zboże; i będziesz obchodził Święto Tygodni na cześć Jahwe, Boga twego, z dobrowolnymi szczodrymi darami, jakie dawać będziesz odpowiednio do tego, jak pobłogosławił ci Jahwe, Bóg twój. W miejscu, które wybierze Jahwe, twój Bóg, na mieszkanie dla swego imienia, będziesz się weselił przed Jahwe, Bogiem twoim, ty i twój syn, i twoja córka, i twój sługa, i twoja służebnica oraz Lewita, który mieszka w twoich bramach, i obcy przybysz, i sierota, i wdowa, którzy są pośród was. I będziesz pamiętał, że byłeś niewolnikiem w Egipcie, więc będziesz przestrzegał i wykonywał te przepisy."*

Kpl. 23,22 *"A gdy będziecie żąć zboże ziemi waszej, to nie będziesz żął przy żniwie swoim pola swego do samego końca i nie będziesz zbierał pokłosa po swoim żniwie, pozostaw je dla ubogiego i dla obcego przybysza; Ja, Jahwe, jestem Bogiem waszym."*

- Świętowanie Pięćdziesiątnicy jest ustanowieniem wiecznym

Kpl. 23,21 *"W tym samym dniu obwołacie święto. Będzie to dla was święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Jest to wieczna ustawa we wszystkich waszych siedzibach dla waszych pokoleń"*

- Podczas gdy w Święto Paschy spożywano tylko chleb praśny to podczas Święta Tygodni należało przynieść dwa bochenki chleba upieczonego na zakwasie. Miały one być z miejsc zamieszkania Izraelitów, czyli miały przypominać bochenki pieczone na co dzień. Na Święto Pięćdziesiątnicy można więc upiec 2 bochenki chleba na zakwasie z nowego ziarna.

Kpl. 23,17 *"Ze swoich siedzib przyniesiecie na obrzęd potrząsania po dwa chleby, każdy z dwóch dziesiątych efy przedniej mąki. Będą one upieczone na kwasie jako pierwociny dla Jahwe."*

- W dniu Święta Tygodni nie można wykonywać żadnej ciężkiej pracy.

Kpl. 23,21 *"W tym samym dniu obwołacie święto. Będzie to dla was święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Jest to wieczna ustawa we wszystkich waszych siedzibach dla waszych pokoleń."*

Lb. 28,26 *"A w dniu pierwszych zbiorów, gdy będziecie składać dla Jahwe nową ofiarę z pokarmów, w wasze Święto Tygodnia, będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto i nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy."*

- Obchody Pięćdziesiątnicy przypadały na czas, gdy Izrael otrzymał Prawo przy górze Synaj i stał się narodem wybranym. Izraelici rzeczywiście zgromadzili się przy górze Synaj i otrzymali Prawo na początku trzeciego miesiąca (Siwan). Mojżesz pośredniczył w zawarciu przez Izrael przymierza Prawa i podobnie Jezus Chrystus stał się Pośrednikiem nowego przymierza z Izraelem do którego dołączyli również poganie. Apostoł Paweł porównuje te dwa wydarzenia, mówiąc, że chrystianie na mocy nowego przymierza przystąpili do znacznie większego zgromadzenia "na górze Syjon i w mieście Boga żywego, Jerozolimie niebiańskiej".

Wj. 19,1 *"Pierwszego dnia trzeciego miesiąca od wyjścia synów izraelskich z ziemi egipskiej, przybyli na pustynię Synaj."*

Hebr. 12,18-22 *"Wy nie podeszliście bowiem do góry, której można dotknąć, do płonącego ognia, mroku, ciemności i burzy ani do dźwięku trąby i głośnych słów, na których odgłos ci, którzy je słyszeli, prosili, aby już do nich nie przemawiano; nie mogli bowiem znieść nakazu: Gdyby nawet zwierzę dotknęło się góry, ukamienowane będzie. A tak straszne było to zjawisko, iż Mojżesz powiedział: Jestem przerażony i drżący. Lecz wy podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, do Jeruzalem niebieskiego i do niezliczonej rzeszy aniołów, do uroczystego zgromadzenia i zebrania pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, i do Boga, sędziego*

wszystkich, i do duchów ludzi sprawiedliwych, którzy osiągnęli doskonałość, i do pośrednika nowego przymierza, Jezusa, i do krwi, którą się kropi, a która przemawia lepiej niż krew Abła."

- Podczas swej ostatniej Paschy Jezus powiedział uczniom o nowym przymierzu, a tuż przed wstąpieniem do nieba nakazał im, by czekali w Jerozolimie na obiecane tchnienie święte (ducha świętego). Wylanie tchnienia świętego nastąpiło podczas Pięćdziesiątnicy a objawiło się tym, że ok. 120 uczniów otrzymało cudowny dar mówienia różnymi językami. W rezultacie rzesze Judejczyków i prozelitów przybyłych ze wszystkich stron cesarstwa rzymskiego mogły w zrozumiałej dla siebie mowie usłyszeć „o wielkich dziełach Bożych”.

Łk. 22,20 *"Podobnie i kielich, gdy było po wieczerzy, mówiąc: **Ten kielich, to nowe przymierze we krwi mojej, która się za was wylewa.**"*

Dz. 2,33-34 *"Tego to Jezusa wzbudził Bóg, czego my wszyscy świadkami jesteśmy; wywyższony tedy prawicą Bożą i **otrzymawszy od Ojca obietnicę tchnienia świętego, sprawił to, co wy teraz widzicie i słyszycie.**"*

Dz. 2,1-11 *"A gdy nadszedł dzień Pięćdziesiątnicy, byli wszyscy razem na jednym miejscu. I powstał nagle z nieba szum, jakby wiejącego gwałtownego wiatru, i nappełnił cały dom, gdzie siedzieli. I ukazały się im języki jakby z ognia, które się rozdzieliły i usiadły na każdym z nich. **I napętnieni zostali wszyscy tchnieniem świętym, i zaczęli mówić innymi językami, tak jak im tchnienie poddawało.** A przebywali w Jerozolimie Judejczycy, mężowie nabożni, spośród wszystkich ludów, jakie są pod niebem; gdy więc powstał ten szum, zgromadził się tłum i zatrwożył się, bo każdy słyszał ich mówiących w swoim języku. I zdumiali się, i dziwili, mówiąc: Czyż oto wszyscy ci, którzy mówią, nie są Galilejczykami? Jakże więc to jest, że słyszymy, każdy z nas, swój własny język, w którym urodziliśmy się? Partowie i Medowie, i Elamici, i mieszkańcy Mezopotamii, Judei i Kapadocji, Pontu i Azji, Frygii i Pamfilii, Egiptu i części Libii, położonej obok Cyreny, i przychodnie rzymscy, zarówno Judejczycy jak prozelici, Kreteńczycy i Arabowie - słyszymy ich, jak w naszych językach głoszą wielkie dzieła Boże."*

Dz. 2,38 *"A Piotr do nich: Upamiętajcie się i niechaj się każdy z was da zanurzyć w imię Jezusa Chrystusa na odpuszczenie grzechów waszych, a otrzymacie dar tchnienia świętego."*

- W dniu Pięćdziesiątnicy Jezus Chrystus wylał tchnienie święte na grupę ok. 120 uczniów przebywających w górnej izbie w Jerozolimie (Dz. 1,13-15). Sam został wskrzeszony 17 Nisan (po 3 dniach i 3 nocach) — w dniu lub przed dniem, w którym arcykapłan ofiarowywał snop jęczmienia. W sensie przenośnym Jezus był wolny od zakwasu, symbolizującego grzech (Hebr. 7,26). Podczas Pięćdziesiątnicy, jako większy Arcykapłan, mógł przedstawić swemu Ojcu swych naśladowców, którzy zostali wybrani spośród niedoskonałych ludzi i uwierzyli w jego ofiarę. Bóg, zsyłając na nich swe tchnienie, pokazał, że przyjmuje ofiarę z ludzkiego życia Jezusa oraz uznaje jego naśladowców (choć urodzonych w grzechu) za swych duchowych synów.

Hebr. 7,26 *"Takiego to przystało nam mieć arcykapłana, świętego, niewinnego, nieskalanego, odłączonego od grzeszników i wywyższonego nad niebiosą"*

- Okoliczność, iż podczas Pięćdziesiątnicy składano przed Bogiem dwa chleby ze świeżo zżętego ziarna, mogła zapowiadać, że symbol ten spełni się na więcej niż jednej osobie. Mogła też wskazywać na to, że zrodzeni z tchnienia naśladowcy Jezusa Chrystusa zostaną wybrani z dwóch grup: w pierwszej kolejności spośród obrzezanych Judejczyków, a później ze wszystkich innych narodów, czyli z pogan.

J. 10,14-16 *"Ja jestem dobry pasterz i znam swoje owce, i moje mnie znają. Jak Ojciec mnie zna i Ja znam Ojca, i życie swoje kładę za owce. Mam i inne owce, które nie są z tej owczarni; również i te muszą przyprowadzić, i głosu mojego słuchać będą, i będzie jedna owczarnia i jeden pasterz."*

- Po zburzeniu Świątyni Jerozolimskiej, znaczenie tego święta uległo zmianie. W czasach rozproszenia Judejczyków, obchodzono je jako rocznicę nadania Tory Izraelowi (Wj. 19,1). W tradycji żydowskiej w dniu tego święta Mojżesz otrzymał od Boga tablice z przykazaniami. W ten sposób uwidacznia się nam ukryty sens tego święta. *"Nie samym chlebem*

żyje człowiek" (Pwt. 8,3), bo dokładnie po siedmiu tygodniach od Paschy Bóg obdarował swój lud darem jeszcze wspanialszym niż ziemski chleb albo niebiańska manna. Bóg powierzył wtedy Izraelowi swoje Słowo. A ponieważ Prawo (Tora) to jakby pieczęć przymierza pomiędzy Bogiem a Izraelem, Pięćdziesiątnica jest zarazem świętowaniem Przymierza. W ten sposób, dzień ten jest świętem objawienia Boga i powołania Izraela jako narodu wybranego.

- Wysłannicy (apostołowie) obchodzili święto Pięćdziesiątnicy

Dz. 20,1 *"Kiedy nadszedł wreszcie dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu."*

Dz. 20,15-16 *"Paweł postanowił ominąć Efez, aby nie tracić czasu w Azji. Śpieszył się bowiem, aby, jeśli to możliwe, być na dzień Pięćdziesiątnicy w Jerozolimie."*

1 Kor. 16,8 *"W Efezie zostanę aż do Pięćdziesiątnicy."*

c) Święto Szalasów

Święto Szalasów zwane też Świętem Zbiorów poprzedzone było najpierw dniem trąbienia w dniu 1 Tiszri, następnie dniem pojednania - od zachodu słońca 9 Tiszri do zachodu słońca 10 Tiszri. Święto Szalasów zaczynało się w dniu 15 Etanim/Tiszri i oznaczało radosne zakończenie zasadniczej części sezonu rolniczego, gdyż do tego czasu żniwa były w zasadzie zakończone.

Wj. 23,16 *„I Święta Żniw, pierwszych plonów prac twoich, z tego, coś wysiał na polu. I Święta Zbiorów z końcem roku, gdy zbierzesz plony twoje z pola."*

Wj. 34,22-23 *„Ustanowisz też sobie Święto Tygodni przy pierwocinach żniwa pszenicy oraz Święto Zbioru na przelomie roku. Trzy razy w roku każdy z twoich mężczyzn ukaże się przed obliczem Jahwe, Boga izraelskiego."*

Kpl. 23,33-36 „I przemówił Jahwe do Mojżesza tymi słowy: Powiedz synom izraelskim tak: **Piętnastego dnia tego samego siódmego miesiąca będzie przez siedem dni Święto Szalasów dla Jahwe. Pierwszego dnia będzie święte zgromadzenie. Żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie, przez siedem dni będziecie składać dla Jahwe ofiarę ogniową. Ósmego dnia będziecie mieli święte zgromadzenie i złożycie dla Jahwe ofiarę ogniową. Jest to uroczyste zgromadzenie, żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie.**”

Kpl. 23,39-44 „Lecz **piętnastego dnia siódmego miesiąca, gdy zbierzecie plony ziemi, obchodzić będziecie święto Jahwe przez siedem dni. W pierwszym dniu będzie całkowity odpoczynek i w ósmym dniu będzie całkowity odpoczynek. W pierwszym dniu weźmiecie sobie owocu ze szlachetnych drzew, gałązki palmowe, gałązki z drzew rozłożystych i z wierzby znad potoku i będziecie się weselić przed Jahwe, Bogiem waszym, przez siedem dni. Będziecie je uroczyste obchodzić jako święto Jahwe przez siedem dni co rok. Jest to wieczna ustawa dla waszych pokoleń. W siódmym miesiącu będziecie je obchodzić, będziecie mieszkać w szalasach przez siedem dni. Wszyscy krajowcy w Izraelu mieszkać będą w szalasach, aby wiedziały wasze przyszłe pokolenia, że w szalasach kazałem mieszkać synom izraelskim, gdy wyprowadziłem ich z ziemi egipskiej. Ja, Jahwe, jestem Bogiem waszym. I ogłosił Mojżesz synom izraelskim te święta Jahwe.**”

Kpl. 16,29-34 „A to będzie dla was wieczną ustawą: **W miesiącu siódmym dziesiątego dnia tegoż miesiąca ukorzyście się i nie będziecie wykonywać żadnej pracy, zarówno tubylec jak i obcy przybysz, który osiadł wśród was. W tym dniu bowiem zostanie dokonane przebłaganie za was, aby was oczyścić. Od wszystkich waszych grzechów będziecie oczyszczeni przed Jahwe. Jest to dla was sabbat, dzień całkowitego odpoczynku. Ukorzyście się w waszych duszach. Ustawa to wieczna. Przebłaganie zaś dokonywać będzie kapłan, którego się do tego namaści i którego się wprowadzi w urząd, aby sprawował służbę kapłańską zamiast swego ojca; a wdzieje szaty lniane, szaty święte. Dokona on przebłaganie nad przynajświętszym miejscem świątyni, nad Namiotem Zgromadzenia i oltarzem, dokona też przebłaganie za kapłanów i za cały lud zgromadzenia. Będzie to dla was wieczną ustawą, aby raz w roku dokonywać przebłaganie za wszystkie grzechy synów izraelskich. I uczynił tak, jak Jahwe nakazał Mojżeszowi.**”

Lb. 29,1-12 „*W siódmym miesiącu, pierwszego dnia miesiąca, będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto; nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy, będzie to dla was dzień radości przy dźwięku trąb. I złożycie na ofiarę całopalną, jako woń przyjemną dla Jahwe, jednego cielca, jednego barana, siedem rocznych jagniąt bez skazy, a na ich ofiarę z pokarmów trzy dziesiąte efy przedniej mąki zaczynionej oliwą na cielca, dwie dziesiąte efy na barana i jedną dziesiątą na każde jagnię z siedmiu jagniąt, i jednego kozła jako ofiarę za grzech, aby dokonać za was przebłagania, oprócz comiesięcznej ofiary całopalnej i jej ofiary z pokarmów oraz oprócz stałej ofiary całopalnej z jej ofiarą z pokarmów i jej ofiarą z płynów zgodnie z dotyczącym ich przepisem jako woń przyjemną ofiary ogniowej dla Jahwe. W dziesiątym zaś dniu tego siódmego miesiąca będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto i będziecie pościć. Nie będziecie wykonywać żadnej pracy. (8) I złożycie na ofiarę całopalną, woń przyjemną dla Jahwe, jednego cielca, jednego barana, siedem rocznych jagniąt, a mają być u was bez skazy. A na ich ofiarę z pokarmów trzy dziesiąte efy przedniej mąki zaczynionej oliwą na cielca, dwie dziesiąte efy na jednego barana, po jednej dziesiątej na każde jagnię z tych siedmiu jagniąt, i jednego kozła jako ofiarę za grzech oprócz ofiary przebłagalnej za grzech i oprócz stałej ofiary całopalnej wraz z ich ofiarą z pokarmów i ich ofiarami z płynów. A piętnastego dnia siódmego miesiąca będziecie mieli uroczyste ogłoszone święto. Nie będziecie wykonywać żadnej pracy. Będziecie obchodzić święto Jahwe przez siedem dni.*”

Pwt. 16,13-15 „*Będziesz obchodził Święto Namiotów przez siedem dni po zebraniu plonów z twego klepiska i tłoczni. W to święto będziesz się radował ty, syn twój i córka, sługa twój i niewolnica, a także lewita, obcy, sierota i wdowa, którzy żyją w twoich murach. Przez siedem dni będziesz świętować ku czci Jahwe, Boga swego, w miejscu, które sobie obierze Jahwe, za to, że ci błogosławi Jahwe, Bóg twój, we wszystkich twoich zbiorach, w każdej pracy twych rąk, i abys był pełen radości.*”

- Święto Szałasów obchodzono z okazji zebrania „plonów ziemi” — zboża, oliwy i wina (Kpł. 23,39). Także obecnie możemy Bogu dziękować za plony.

Kpł. 23,39 „*Tak więc piętnastego dnia siódmego miesiąca, kiedy zbieracie plony ziemi, będziecie obchodzić święto Jahwe przez siedem dni.*”

Pierwszego dnia jest uroczysty szabat. Ósmego dnia także uroczysty szabat."

Pwt. 16,13-15 „*Będziesz obchodził Święto Namiotów przez siedem dni po zebraniu plonów z twego klepiska i tłoczni."*

- Przez siedem dni należało mieszkać w szałasach (hebr. *sukkòt*). Zazwyczaj każda rodzina zajmowała jeden szałas.

Kpł. 23,42-43 „*Będziecie mieszkać w szałasach przez siedem dni. Wszyscy krajowcy [tubylcy] w Izraelu mieszkać będą w szałasach, aby wiedziały wasze przyszłe pokolenia, że w szałasach kazałem mieszkać synom izraelskim, gdy wyprowadziłem ich z ziemi egipskiej. Ja, Jahwe, jestem Bogiem waszym."*

- Szalasy budowano z gałęzi różnych drzew:

Kpł. 23,40 „*W pierwszym dniu weźmiecie sobie owocu ze szlachetnych drzew, gałązki palmowe, gałązki z drzew rozłożystych i z wierzyzn nad potokiem i będziecie się weselić przed Jahwe, Bogiem waszym, przez siedem dni."*

Neh. 8,14-15 „*I w Prawie, które Jahwe nadał przez Mojżesza, znaleźli przepis, by Izraelici podczas święta w siódmym miesiącu mieszkali w szałasach. Gdy to usłyszeli, ogłosili we wszystkich miastach swoich i w Jerozolimie: Idźcie w góry i przynieście gałęzie oliwne, gałęzie sosnowe, gałęzie mirtowe, gałęzie palmowe i gałęzie innych drzew liściastych, aby zgodnie z przepisem uczynić szalasy."*

- Szalasy budowano w różnych miejscach - na dachach, podwórzach, placach przy drogach:

Neh. 8,16 „*I wyszedł lud, przynieśli to i uczynili sobie szalasy: niejedni na dachu swoim, inni na podwórzach swoich, także i na dziedzińcach domu Bożego, na placu Bramy Wodnej i na placu Bramy Efraimskiej."*

- Izraelici mogli z radością i wdzięcznością wspominać, jak Bóg troszczył się o nich na pustkowiu, zapewniał im ochronę i sprawił, że szli przez to

wielkie i straszliwe pustkowia, gdzie były jadowite węże i skorpiony, i ziemia spragniona, bezwodna; wyprowadził dla nich wodę z krzemiennej skały; żywił ich na pustkowiu manną, nie znaną ich ojcom (Pwt. 8,15-16). Dzięki temu jeszcze bardziej uświadamiali sobie ogrom Jego troski i szczodrości.

Pwt. 8,15-16 „[Bóg], który cię prowadził przez tę wielką i straszną pustynię, gdzie były węże jadowite i skorpiony; przez bezwodne pustkowia, gdzie wydobył dla ciebie wodę z krzemiennej skały; który na pustyni **karcił cię manną**, której nie znali twoi ojcowie, aby cię upokorzyć i aby cię doświadczyć, lecz w przyszłości obrócić ci to ku dobremu.”

- Podczas Święta Szałasów składano więcej ofiar niż podczas którejkolwiek innej uroczystości w roku. W imieniu całego narodu ofiarowywano 70 byków: pierwszego dnia 13, a każdego następnego dnia o jednego mniej, oraz 119 baranów, baranków i kozłów, jak również ofiarę zbożową i płynną. Poza tym w ciągu tego tygodnia uczestnicy święta składali tysiące ofiar indywidualnych (Lb. 29,12-34.39). Naszą ofiarą jest Jezua.

- W roku szabatowym podczas Święta Szałasów całemu ludowi czytano Prawo (Pwt. 31,10-13). Prawdopodobnie po tym święcie rozpoczął służbę pierwszy z 24 oddziałów kapłańskich ustanowionych przez Dawida, gdyż świątynia zbudowana przez Salomona została oddana do użytku właśnie w czasie tego święta (1 Krl. 6,37-38; 1 Krn. 24,1-18; 2 Krn. 5,1-3; 7,7-10). Co siedem lat podczas Święta Szałasów mężczyźni, kobiety i dzieci oraz przybysze osiadli w Izraelu mieli się zgromadzić w miejscu wybranym przez Boga, aby się uczyć bojaźni Jahwe, swego Boga i dbania aby wprowadzać w czyn wszystkie słowa tego Prawa (Pwt. 31,10-12).

Pwt. 31,10-13 „Dał im też Mojżesz taki rozkaz: **Po upływie każdego siedmiolecia, w roku umorzenia długu, w Święto Szałasów**, gdy przyjdzie cały Izrael, by pokazać się przed obliczem Jahwe, Boga twego, na miejscu, które wybierze, odczytasz to Prawo przed uszami całego Izraela. Zgromadź lud, mężczyzn, kobiety, dzieci i obcych przybyszów, którzy przebywają w twoich bramach, aby usłyszeli i aby nauczyli się bojaźni Jahwe, Boga waszego, i pilnie spełniali wszystkie słowa tego Prawa; ich synowie zaś, którzy go jeszcze nie znają, niech go wysłuchają i nauczą się

bojaźni Jahwe, Boga waszego, po wszystkie dni waszego życia na ziemi, do której przeprawicie się przez Jordan, aby ją objąć w posiadanie."

Neh. 8,18 „*I czytano z księgi Prawa Bożego codziennie, od pierwszego aż do ostatniego dnia, i obchodzono to święto przez siedem dni, ósmego zaś dnia odbyto uroczyste zebranie zgodnie z prawem.*”

1 Krl. 6,37-38 „*Fundament pod świątynię Jahwe położono w czwartym roku, w miesiącu Ziw. A wykończono świątynię we wszystkich jej częściach i ze wszystkim, co do niej należało, w roku jedenastym w miesiącu Bul, który jest ósmym miesiącem, czyli budował ją siedem lat*”

2 Krn. 5,1-3 „*Gdy zakończona została cała robota, jaką Salomon kazał wykonać dla świątyni Jahwe, sprowadził tam Salomon święte dary swego ojca Dawida, srebro, złoto i wszystkie przybory i umieścił je w skarbcu świątyni Bożej, po czym zgromadził Salomon w Jeruzalemie starszych izraelskich i wszystkich naczelników plemion, książąt rodów synów izraelskich, ażeby przenieść Skrzynię Przymierza Jahwe z Miasta Dawida, to jest z Syjonu. Zgromadzili się zatem u króla wszyscy mężowie izraelscy na święto, a było to w miesiącu siódmym.*”

- Najważniejszą cechą charakterystyczną Święta Szalasów była atmosfera radosnego dziękczynienia. Był to więc czas radości i dziękowania Bogu za wszystkie plony uzyskane dzięki Jego błogosławieństwu. Izraelici okazywali wdzięczność za zbiory — nie tylko za zboże, ale też za oliwę i wino. Mogli się wtedy zastanowić nad tym, że powodzenie i obfitość dobrych rzeczy zawdzięczają nie własnym wysiłkom, lecz troskliwej opiece swego Boga. Mieli głęboko o tym rozmyślać, żeby czasem — jak powiedział Mojżesz — ‘nie wyniosło się ich serce i by nie zapomnieli o Jahwe, swoim Bogu, który ich wyprowadził z ziemi egipskiej, z domu niewolników’. Święto Szalasów niewątpliwie było stosownym zakończeniem głównej części roku rolniczego oraz dorocznego cyklu świąt. Wszystkie jego elementy nawiązywały do przeobfitych błogosławieństw z ręki Boga, do radości, wychnienia i życia.

Kpl. 23,40 „*...będziecie się weselić przed Jahwe Bogiem waszym, przez siedem dni*”

Pwt. 8,18 „Pamiętaj, że to Jahwe, Bóg twój daje ci siłę do zdobywania bogactwa, aby potwierdzić swoje przymierze, które poprzysiągł twoim ojcom, jak się to dziś okazuje”

- Świątowanie Szalasów jest ustanowieniem wiecznym

Kpł. 23,41 *"Będziecie je uroczyście obchodzić jako święto Jahwe przez siedem dni co rok. Jest to wieczna ustawa dla waszych pokoleń. W siódmym miesiącu będziecie je obchodzić."*

- Wyśłannicy (apostołowie) obchodzili Święto Szalasów:

J. 7,2 *"A zbliżało się judejskie Święto Namiotów."*

8) Świątowanie Nowiu i dęcie w trąby

Bóg nakazał Izraelitom, by z okazji każdego nowiu księżyca — który w ich kalendarzu stanowił początek miesiąca księżycowego — dęli w trąby nad całopaleniami i ofiarami współuczestnictwa (Lb. 10,10). Oprócz codziennych ofiar ustawicznych należało wtedy też składać dodatkowe ofiary: dwa młode byki, jednego barana i siedem rocznych baranków na całopalenie oraz odpowiednie ofiary zbożowe i wino, a także jedno kozłą jako dar ofiarny za grzech (Lb. 28,11-15).

W Pięcioksięgu nie podano więcej wskazówek na temat obchodzenia nowiu, ale z czasem stał się on dla narodu izraelskiego ważnym świętem. W Izajasza 1,13-14 wymieniono go obok szabat i okresów świątecznych. A z Amosa 8,5 wynika, że do czasów tzw. proroków późniejszych przyjął się zwyczaj, by w dni nowiu nie prowadzić działalności handlowej. Było to coś więcej, niż nakazywały Pisma. Ale jak na to wskazują dwa wspomniane wyżej fragmenty, obchody nowiu stały się dla Judejczyków częścią formalnością, znieawidzoną przez Boga.

Dzień nowiu uważano głównie za okazję do spotkań i ucztowania. Wynika to z reakcji Saula, gdy podczas nowiu Dawid nie zasiadł z nim do posiłku. Pomyślał sobie: „że to przypadek, że może jest nieczysty, gdyż nie zdążył się oczyścić" (1 Sm. 20,5.18.24. 26). Chociaż tego dnia można było wykonywać pewne prace zabronione w szabat, przeznaczano go

raczej na rozważanie spraw duchowych. Ludzie uczestniczyli w zgromadzeniach (Ps. 81,4; Iz. 1,13; 66,23; Ez. 46,3) lub odwiedzali proroków (mężów Bożych) (2 Krl. 4,23). Obchody nowiu nie miały związku z kultem księżyca, praktykowanym przez niektóre narody pogańskie, ani z astrologią (Sdz. 8,21; 2 Krl. 23,5; Job 31,26-28).

Bóg przez Izajasza zapowiedział nadejście czasów, gdy z okazji nowiu "przychodzić będzie każdy człowiek" aby oddawać pokłon Bogu Jahwe (Iz. 66,23). Kiedy w niewoli babilońskiej prorok Ezechiel otrzymał wizję świątyni, Bóg rzekł do niego: „Brama dziedzińca wewnętrznego, zwrócona ku wschodowi będzie zamknięta przez sześć dni roboczych. Ale w dniu szabatu będzie otwarta, tak samo będzie otwarta w dniu nowiu. (...) I lud pospolity będzie oddawał Jahwe w szabaty i nowie pokłon u wejścia do tej bramy" (Ez. 46,1. 3).

Iz. 66,23 *"I będzie tak, że w każdy nów i w każdy szabat przychodzić będzie każdy człowiek, aby mi oddać pokłon - mówi Jahwe."*

Obecnie Żydzi odprawiają podczas nowiu wiele drobiazgowych ceremonii i przykładają do niego dużą wagę. Jednak chrystianie kierują się Biblią a nie tradycjami. Nie zawsze też kalendarz żydowski zgadza się z astronomicznym, dlatego należy uwzględniać różne informacje które podaje Biblia. Liczenie należy zaczynać od pierwszego dnia gdy ukaże się nowy księżyc (a pojawia się on zaraz po tym jak zniknie), a święta Paschy i Szałasów powinny wypaść w okolicy pełni księżyca (a nie po nich).

Lb. 10,10 *"W dni waszej radości i w wasze uroczyste święta [moadim] oraz w wasze dni nowiu będziecie dąć w trąby przy waszych całopaleniach i przy ofiarach pojednania. Będą one przypominały was Bogu waszemu. Jam jest Jahwe Bóg wasz."*

Ps. 81,4 *"Zadmijcie w trąby na nowiu, w pełnię w dniu święta naszego"*

Analiza Ps. 81,4 wskazuje na początek miesiąca (Rosz Hodesz) oraz święta pielgrzymkowe Paschę i Szałas (Pesah i Sukkot). Ze Słowa Bożego wiemy doskonale, że każde święto zaczyna się dźwiękiem trąby (szofaru) i w tym temacie Biblia potwierdza astronomiczny kalendarz. W tzw. obserwacyjnym kalendarzu rabinicznym, który obecnie często się przyjmuje

zawsze się przesuwają czas pierwszego dnia Paschy oraz Szałasów o jeden czy też dwa dni i tym samym powoduje to rozdzźwięk między tekstem biblijnym a kalendarzem obserwacyjnym (rabinicznym, żydowskim), nie dlatego, że sama obserwacja i wyznaczanie na jej podstawie jest czymś niewłaściwym ale dlatego, że wyznacza się niewłaściwy początek liczenia. Święto Paschy jak też Szałasów dla stosujących kalendarz rabiniczny ZACZYNA SIĘ PO PEŁNI – i do tego się przyznają zwolennicy tego kalendarza. Biblia mówi "dmij w trąbę w nową oraz pełnię księżyca kiedy jest uroczysty czas (moadim)" a zwolennicy kalendarza rabinicznego zamiast Biblii słuchają się tradycji i przesuwają czas 14 Nisan zazwyczaj o dobę później, kiedy księżyc jest już po pełni.

Tak naprawdę to kalendarz biblijny jest kalendarzem obserwacyjnym a nie kalendarz rabiniczny. Należy tylko obserwować odpowiednie rzeczy - czas gdy księżyc znika i gdy księżyc jest w całej pełni. Pełnia księżyca powinna wypadać na środek miesiąca czyli na 15 dzień miesiąca biblijnego.

Rafał Kowalewski, rafkowbb@wp.pl

TEOLOGIA

Adonaj [אֲדֹנָי] i adoni [אֲדֹנִי] w Psalmie 110,1

לְדוֹד מְזֻמֹּר נָאִם יְהוָה לְאֲדֹנֵי שָׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אֵיבֶיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ

Niezwykły dowodowy tekst Biblii mówiący o różnicy między Bogiem i Mesjaszem, który nie jest Bogiem JHWH

Ten wiersz został odniesiony do Mesjasza zarówno przez faryzeuszy jak i przez samego Jezusa. To mówi nam, że związek między Bogiem i Jezusem jest relacją Bóstwa z niebóstwem. Mesjasz jest nazwany *adoni* (moim panem) i w każdym ze 195 przypadków jego użycia, słowo *adoni* (mój pan) oznacza zwierzchnika, który nie jest Bogiem. *Adonaj* z drugiej strony odnosi się wyłącznie do Jedyne Boga we wszystkich z 449 przypadków. *Adonaj* jest tytułem Bóstwa, za to *adoni* nigdy nie oznacza Bóstwa.

Jeżeli Mesjasz zostałby nazwany *Adonaj* wprowadziłoby to "dwóch Bogów" do Biblii i byłoby to politeizmem. Psalm 110,1 powinien strzec

nas wszystkich od przypuszczenia, że istnieją dwie istoty, które są Bogiem. Faktycznie Mesjasz jest najwyższym, wyjątkowym człowiekiem i pośrednikiem do Jedynego Boga. Psalm 110,1 jest głównym tekstem Biblii, jaki definiuje stosunek Syna Bożego do Jedynego Boga, który, jest jego Ojcem.

Dlaczego jednak, wielu komentatorów błędnie podaje fakty co do Psalmu 110,1? Oni domagają się, by słowem określającym Mesjasza w Psalmie 110,1 było *Adonaj*. Ale tak nie jest. Niektórzy komentatorzy wydają się ignorować klasyczne teksty definiujące związek Boga z Jego Synem. Hebrajski tekst przypisuje Mesjaszowi tytuł *adoni*, który niezmiennie odróżnia ten tytuł od Bóstwa. Mesjasz jest najwyższym ludzkim panem, ale On nie jest Panem który jest Bogiem (np.1 Tym. 2,5; 1 Kor. 8,4-6; Mar. 12,28 ff).

Dlaczego Mesjasz jest nazywany *adoni* (moim panem, mistrzem), a nigdy *Adonaj* (mój Pan, Władca)?

„*Adonaj* i *Adoni* są odmianami masoreckimi uwydatniającymi różnice boskości, od odniesień do człowieka.”

Adonaj odnosi się do Boga ale *Adoni* do ludzkich zwierzchników.

Adoni - ref. do człowieka: mój pan, mój mistrz [zobacz Ps. 110,1]

Adonaj - ref. do Boga ... Pan (Brown, Driver, Briggs, *hebrajsko- angielski Leksykon Starego Testamentu*, pod hasłem; *adon* [אָדוֹן] = pan, władca, właściciel)].

„Forma *ADONI* ('mój panie' ang. „lord”), jest tytułem królewskim (1 Sam. 29,8), który należy **starannie odróżnić** od boskiego tytułu *ADONAJ* ('mój Pan') używanego przez Jahweh.”. „*ADONAJ* – który jest specjalną mnogą formą [boski tytuł] odróżnianą od *adonai* [z krótką samogłoską] = moi panowie” (*International Standard Bible Encyclopedia*, „Lord,” p. 157).

„Pan w tzw. ST kiedy jest tłumaczeniem *ADONAJ* odnosi się do boskiej Istoty. Hebrajskie słowo (...) ma przyrostek (specjalny łącznik) przypuszczalnie dla rozróżnienia (...) boskiego Imienia od ludzkiego tytułu” { *Hastings Dictionary of the Bible*, “Lord,” Vol. 3, p. 137).

„Hebrajskie *Adonaj* wskazuje wyłącznie na Boga Izraela. Jest to poświadczane około 450 razy w Pismach Hebrajskich ... *Adoni* [jest] zwrócone do ludzi (Gen. 44,7, Lb. 32,25, II Krl. 2,19 [etc.]). Możemy założyć, że słowo *Adonaj* otrzymało swoją specjalną formę, by odróżnić je od uży-

cia świeckiego *adon* [i.e., adoni]. Powodem, dlaczego [do Boga zwraca się] jako *Adonaj*, [z długą samogłoską] zamiast normalnego[¹¹⁷⁸] *adon*, *adoni* albo *adonai* [z krótką samogłoską] mogło być odróżnienie JHWH od innych bogów i od ludzkich panów” (*Słownik Bóstw i Demonów w Biblii*, p. 531).

„W wydłużeniu samogłoski >a< /chodzi tu o drugą samogłoskę *qamac* / w słowie *Adonaj* [Pan Bóg] można doszukać się troski Masoretów, by zaznaczyć to słowo jako święte przez mały zewnętrzny znak” (*Teologiczny Słownik ST*, "Adon", p. 63 i *Teologiczny Słownik NT*, III, 1060ff. n. 109).

„Forma ^{אדוני} -'do mojego pana,' *l'adoni*, nigdy nie jest użyta w Pismach Hebrajskich jako odnosząca się boskości. Powszechnie znanym faktem jest, że Masoreci zwracali wielką uwagę, by odróżnić (*Adonaj*) skierowany do Bóstwa, od odnoszącego się do ludzi (*adoni*)” (Wigram, *The Englishman's Hebrew and Chaldee Concordance of the OT*, p. 22) (Herbert Bateman, "Psalm 110:1 i NT," *Sacrum Bibliotheca*, Oct.-Dec., 1992, p. 438).

Wnioski jak zawsze pozostawiam czytelnikowi.

Marcin Karłowicz

NOMOLOGIA

Bóg i prawa przyrody

Wszeczeńświat działa według pewnych zasad — praw, którym wszystko musi się podporządkować. Te prawa są precyzyjne, a wiele z nich ma matematyczny charakter. Prawa przyrody są hierarchiczne - prawa drugorzędne opierają się na prawach podstawowych, bez których wszeczeńświat nie istniałby. Skąd jednak wzięły się te prawa i dlaczego działają? Jeśli wszeczeńświat jest jedynie przypadkowym produktem ubocznym Wielkiego Wybuchu, to dlaczego miałyby rządzić się określonymi zasadami — jakimikolwiek zasadami? Takie prawa mogą istnieć tylko w stworzonym przez Boga świecie. Prawa przyrody istnieją ponieważ wszeczeńświat został stworzony przez Boga, który jest rozumny i który zaprowadził porządek w stworzonym przez siebie świecie (Rdz. 1,1).

Słowo Boże

Każdy element wszechświata, każda roślina i zwierzę, każda skała i cząsteczka lub fala, związane są prawami, którym muszą być posłuszne. Biblia mówi o prawach przyrody: "Prawa niebios i ziemi" (Jer. 33,25). Te prawa opisują sposób, w jaki Bóg zazwyczaj realizuje swe zamiary we wszechświecie. Wszechświat nie funkcjonuje przypadkowo ani chaotycznie, gdyż wpisany jest weń rozum Boga. Poddany jest więc prawom chemicznym, które logicznie wynikają w praw fizyki, spośród których wiele wynika z innych praw fizyki lub matematyki. Podstawowe prawa przyrody istnieją tylko dlatego, że taka jest wola Stwórcy - stanowią logicznie uporządkowany sposób, w jaki Bóg podtrzymuje i kieruje wszechświatem. Ateista nie jest w stanie podać przyczyny, dla której świat miałby być logicznie uporządkowany i poddany niezmiennym prawom. Dlaczego miałyby tak być, skoro nie ma prawodawcy? Jednak prawa przyrody pozostają w doskonałej harmonii z biblijnym opisem stworzenia. W rzeczy samej, Pismo Święte stanowi podstawę dla praw przyrody.

Prawo życia (biogeneza)

Jedno z praw przyrody jest powszechnie znane - prawo biogenezy. Mówi ono po prostu, że życie powstaje z życia. Do takiego wniosku dochodzi nauka na podstawie obserwacji — żywe organizmy reprodukuja się tworząc organizmy tego samego rodzaju. Louis Pasteur obalił wcześniejsze twierdzenie, że życie może spontanicznie powstać z nieożywionej materii. Od jego czasów nikt nie wskazał na jakiegokolwiek odstępstwo od tej zasady. Oczywiście nie będziemy się temu dziwić, jeśli czytamy Biblię. Zgodnie z 1 Mojżeszową 1 Bóg stworzył pierwsze organizmy, a następnie sprawił, że zaczęły rozmnażać się według swego rodzaju. Zwróćmy przy tym uwagę na to, że ewolucja prowadząca od molekuł do człowieka stoi w jawnej sprzeczności z prawem biogenezy. Ewolucjoniści wierzą zaś, że życie (przynajmniej jeden raz) spontanicznie powstało z nieożywionych związków chemicznych.

Prawa chemiczne

Życie wymaga odpowiedniej chemii. Nasze ciała funkcjonują dzięki reakcjom chemicznym i tym samym zależą od niezmiennych praw chemicznych. Informacja niezbędna dla każdego żywego organizmu ulokowana jest w łańcuchu DNA. Życie, które znamy, nie byłoby możliwe, gdyby prawa chemiczne były inne. Bóg ustanowił prawa chemiczne do-

kładnie tak, by życie mogło zaistnieć. Prawa chemiczne nadają różne cechy różnym pierwiastkom (z których każdy składa się z jednego rodzaju atomów) i związkom (zbudowanych z dwóch lub więcej rodzajów atomów). Na przykład działając odpowiednią energią na najlżejszy pierwiastek (wodór), spowodujemy jego reakcję z tlenem, na skutek czego powstanie woda. Sama woda posiada pewne interesujące właściwości - między innymi jest w stanie zakumulować duże ilości ciepła. W temperaturze poniżej zera woda tworzy kryształy o sześciostronnej symetrii — to dlatego płatki śniegu są zazwyczaj sześciokątne. Inaczej wyglądają kryształy soli (chlorku sodu), które zazwyczaj mają kształt sześcianu. Sześciostronna symetria sprawia, że w kryształach wody pojawiają się "dziury", przez co zamrożona woda jest lżejsza niż w stanie płynnym. To dlatego lód pływa w wodzie, podczas gdy prawie wszystkie inne związki, kiedy się je zamrozi, toną we własnym płynie.

Właściwości pierwiastków i związków chemicznych nie są przypadkowe. Z tego powodu można je uporządkować w układ okresowy według ich fizycznych właściwości. Jest tak, ponieważ pierwiastki w kolumnie pionowej posiadają zewnętrzne powłoki elektronowe o takiej samej strukturze. To zewnętrzne powłoki elektronowe decydują o właściwościach chemicznych oraz niektórych właściwościach fizycznych atomu. Okresowy układ pierwiastków nie jest dziełem przypadku. Atomy i cząsteczki posiadają różne właściwości, ponieważ ich elektrony związane są prawami fizyki kwantowej. Innymi słowy, chemia opiera się na fizyce. Gdyby prawa fizyki kwantowej byłyby choćby odrobinę inne, atomy mogłyby nigdy nie powstać. Jednak Bóg zaprojektował prawa fizyki dokładnie tak, by również prawa chemiczne były zgodne z Jego zamiarem.

Prawa ruchu planet

Jan Kepler odkrył, że planety w układzie słonecznym zachowują się w zgodzie z trzema prawami. Po pierwsze, stwierdził, że planety poruszają się po elipsie, a nie po okręgu, jak wcześniej sądzono. Słońce znajduje się w jednym z ognisk elipsy. To sprawia, że każda planeta w pewnych okresach znajduje się bliżej Słońca, a w innych dalej. Po drugie, Kepler odkrył, że w równych jednostkach czasu promień wodzący planety poprowadzony od Słońca zakreśla równe pola. Oznacza to, że planeta w pobliżu Słońca porusza się szybciej niż będąc daleko od Słońca. Po trzecie, Kepler odkrył dokładny matematyczny związek między (a) odległością planety od Słońca a (b) okresem obiegu planety wokół Słońca - stosunek kwadra-

tu okresu obiegu planety wokół Słońca do sześcianu średniej arytmetycznej największego i najmniejszego oddalenia od Słońca jest stały dla wszystkich planet w Układzie Słonecznym. Prawo Keplera odnosi się również do księżyców krążących wokół planet, choć w tym przypadku proporcja jest inna z powodu mniejszej masy planet. Podobnie jak było to w przypadku praw chemicznych, również te prawa nie są fundamentalne. Wynikają raczej z innych, bardziej podstawowych, praw przyrody. Izaak Newton odkrył, że prawa Keplera można wyprowadzić drogą matematyczną z pewnych praw fizyki - praw grawitacji i ruchu.

Prawa fizyki

Fizyka opisuje zachowanie się wszechświata na poziomie fundamentalnym. Istnieje wiele praw fizyki. Opisują one, w jaki sposób funkcjonuje wszechświat. Jedne prawa fizyki opisują rozchodzenie się światła. Inne transfer energii, działanie grawitacji, ruch masy w przestrzeni itd. Prawa fizyki mają zwykle matematyczną naturę, a niektóre z nich można zapisać przy pomocy krótkiej formuły, np. $E=mc^2$. Inna prosta formuła $F=ma$ opisuje, jak obiekt o danej masie (m) przyspieszy (a) na skutek działania określonej siły (F). Intrygujące jest to, że każdy obiekt we wszechświecie wiernie poddaje się tym prawom.

W fizyce występuje pewna hierarchia - pewne prawa fizyki można wyprowadzić z innych praw. Na przykład sławna formuła Einsteina $E=mc^2$ daje się wyprowadzić z zasad i równań szczególnej teorii względności. Z drugiej strony, istnieją prawa fizyki, których nie można wyprowadzić z innych praw - wiele z nich uważa się za prawa pochodne, jednak do tej pory naukowcy nie odkryli mechanizmy ich wynikania z innych praw.

Pewne zaś prawa fizyki należy uznać za prawdziwie podstawowe, czyli nie oparte na innych prawach — istnieją tylko dzięki woli Boga. Tak musi być przynajmniej z jednym prawem fizyki, a może z kilkoma, które stanowią fundament dla pozostałych.

Prawa matematyczne

Zwróćmy uwagę na to, że prawa fizyki posiadają wielce matematyczną naturę. Nie działałyby, gdyby nie prawa matematyczne. Podobnie jak w przypadku fizyki, również pewne prawa i reguły matematyczne można wyprowadzić z innych. Inaczej niż w przypadku fizyki, prawa matematyczne są abstrakcyjne - nie są związane z określonym elementem wszechświata. Można sobie wyobrazić wszechświat, w którym obowią-

zywałyby inne prawa fizyki, ale trudno wyobrazić sobie wszechświat, gdzie obowiązywałyby inne prawa matematyczne. (Owszem, istnieją alternatywne zbiory podstawowych definicji i aksjomatów, jednak nawet w nich większość podstawowych zasada pozostaje niezmieniona.)

Prawa matematyczne są przykładem "transcendentnej prawdy". Muszą być prawdziwe niezależnie od tego, jaki wszechświat stworzyłby Bóg. Jest tak być może dlatego, że Bóg w swej naturze jest rozumny i matematyczny - jakkolwiek wszechświat by stworzył, odzwierciedlałby on naturę Boga i dlatego sam posiadałby matematyczną naturę. Świecki zwolennik naturalizmu nie może wyjaśnić, skąd się wzięły prawa matematyczne. Oczywiście wierzy w nie i korzysta z nich, jednak w ramach świeckiego naturalizmu nie jest w stanie wyjaśnić ich pochodzenia, gdyż prawa matematyczne nie są elementem materialnego wszechświata. Chrześcijanin zaś rozumie, że za wszechświatem stoi Bóg, a matematyka odzwierciedla Jego myśli. Poznanie matematyki pozwala jakimś sensie "podążać w swoim myśleniu za Bożymi myślami" (to zdanie przypisuje się Keplerowi).

Niektórzy twierdzą, że matematyka jest ludzkim wynalazkiem. Mówią, że gdyby historia rodzaju ludzkiego potoczyła się innymi torami, to mielibyśmy inną matematykę — z innymi prawami, twierdzeniami, regułami itd. Jednak takie myślenie naznaczone jest niespójnością. Czy mamy myśleć, że wszechświat nie podążał za prawami matematycznymi, zanim ludzie ich nie odkryli? Czy planety poruszały się w sposób inny niż opisany przez Keplera? Najwyraźniej prawa matematyczne są czymś, co ludzie odkryli, a nie wynaleźli. Jedyne co mogłoby być inne, to sposób zapisywania symboli, równań, twierdzeń itd. Ale przecież prawa matematyczne nie zależą od sposobu ich zapisu. Matematykę można by zatem nazwać "językiem stworzenia".

Prawa logiki

Wszystkie prawa przyrody - począwszy od fizyki i chemii aż do prawa biogenezy — opierają się na prawach logiki. Jak prawa matematyczne, tak i prawa logiki stanowią prawdy transcendentne. Nie można wyobrazić sobie tego, by prawa logiki były inne niż są. Weźmy na przykład zasadę sprzeczności, która mówi, że dwa zdania względem siebie sprzeczne nie mogą być prawdziwe. Bez praw logiki niemożliwe byłoby rozumowanie. Jednak skąd wzięły się te prawa?

Ateista nie jest w stanie tego wyjaśnić, choć musi podporządkować się prawom logiki, jeśli chce rozumnie argumentować. Z kolei według Pisma

Świętego Bóg jest rozumny. W rzeczy samej zasada sprzeczności odzwierciedla naturę Boga - Bóg nie może kłamać (4 Moj. 23,19) ani być kuszonym do złego (Jk. 1,13), gdyż jest to sprzeczne z Jego doskonałą naturą. Ponieważ zostaliśmy stworzeni na obraz Boga, dlatego instynktownie znamy prawa logiki. Jesteśmy zdolni do logicznego rozumowania, choć ze względu na ograniczoność i grzech nie zawsze rozumiemy w pełni logicznie.

Jednolitość przyrody

Prawa przyrody są jednolite. Nie zmieniają się przypadkowo i mają swoje zastosowanie w całym wszechświecie. Będą obowiązywać w przyszłości tak, jak obowiązywały w przeszłości — to podstawowe założenie nauki. Bez niego nauka byłaby niemożliwa. Gdyby jutro prawa przyrody nagle i przypadkowo zmieniły się, to wyniki eksperymentów wykonanych w przeszłości nic by nam nie powiedziały o przyszłości. Dlaczego jednak można polegać na prawach przyrody i ich stałości w czasie? Niewierzący naukowiec nie jest w stanie w żaden sposób uzasadnić tego podstawowego założenia, jednak chrześcijanin jest w lepszej sytuacji, gdyż Biblia dostarcza mu odpowiedzi. Bóg jako Pan wszechświata podtrzymuje go w istnieniu w stały i rozumny sposób. Bóg się nie zmienia i dlatego utrzymuje świat w istnieniu w jednolity i konsekwentny sposób przez wszystkie czasy (Jer. 33,25).

Wnioski

Zobaczyliśmy, że prawa przyrody wynikają z innych praw przyrody, a w ostatecznym rozrachunku zależą od woli Boga. Bóg stworzył prawa fizyki dokładnie w taki sposób, by prawa chemiczne były odpowiednie dla zaistnienia życia. Wątpię, by jakkolwiek człowiek dał sobie radę z tak skomplikowaną układanką. Bóg jednak to uczynił. Ateista nie jest w stanie wyjaśnić, skąd się wzięły prawa przyrody - choć musi przyznać, że one istnieją - gdyż pozostają one w niezgodzie z naturalizmem. Z drugiej strony, pozostają one w całkowitej zgodzie z tym, co Pismo Święte mówi o Bogu i świecie. Zakładamy, że wszechświat jest uporządkowany w logiczny i rozumny sposób i poddany jednolitym prawom, gdyż został stworzony mocą Boga.

Jason Lisle

• Artykuł ukazał się w Answers, 28.08.2006. www.answersingenesis.org •

Święta Boga Jahwe

Kpł. 23, 1-2

"Przemówił Jahwe do Mojżesza tymi słowy: (2) Mów do synów izraelskich i powiedz im tak:

*Te są uroczystości święte Jahwe,
w które będziecie zwoływać święte zgromadzenia.*

Te są moje święta"

Święta Boże w 2016 r.:

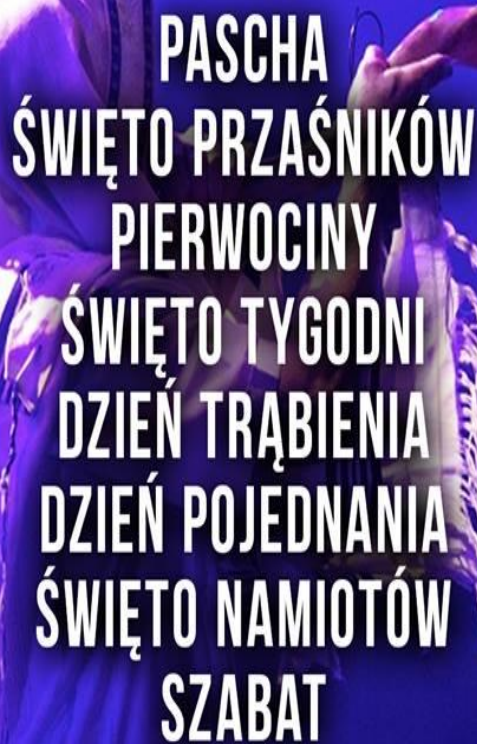
1) Nowy Rok	-	1 Abib/Nisan	-	9 kwietnia
2) Pascha/Wieczera	-	14 Abib/Nisan	-	22 kwietnia (po zachodzie o 19:50)
3) Prześniki	-	15-21 Abib/Nisan	-	23-29 kwietnia (od zach. do zach.)
4) Pięćdziesiątnica	-	50 dz. od I szabat po 14 Abib	-	12 czerwiec
5) Dzień Trąbienia	-	1 Etanim/Tiszri	-	3 październik
6) Dzień Pojednania (post)	-	9-10 Etanim/Tiszri	-	11-12 paźdź. (od zach. do zach.)
7) Święto Szataśów (dziękczynienie)	-	15-22 Etanim/Tiszri	-	17-24 październik

Szabaty święte w 2016 r.:

23 i 29 kwiecień,
12 czerwiec,
3, 12, 17 i 24 październik,

BOŻE ŚWIĘTA CZY ŚWIĘTA CZŁOWIEKA?

“...WYBIERZCIE SOBIE DZISIAJ, KOMU BĘDZIECIE SŁUŻYĆ” - KS. JOZUEGO 24:15

PASCHA
ŚWIĘTO PRZAŚNIKÓW
PIERWOCINY
ŚWIĘTO TYGODNI
DZIEŃ TRĄBIENIA
DZIEŃ POJEDNANIA
ŚWIĘTO NAMIOTÓW
SZABAT

SYLWESTER / NOWY ROK
ŚWIĘTEJ BOŻEJ RODZICIELKI
TRZECH KRÓLI, WIELKI POST
WIELKANOC (EASTER)
BOŻE CIAŁO
WNIEBOWZİĘCIE MARYI PANNY
WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH
BOŻE NARODZENIE
ANDRZEJKI
WALENTYNKI
NIEDZIELA ZAMIAST SZABATU

WSZYSTKOBADAJCIE.NET

119
MINISTRIES
POLSKA